

საქართველოს კომუნისტური პარტია

№ 2 - 18 მაისი
1995 წ. **საქართველო**

ფასი 1000 რუბლის
შესაბამისი კუპონი
ინდექსი 66421
სარეგისტრაციო მოწმობის
№ 0441

WEEKLY NEWSPAPER TAVISUPALI SAKARTVELO (FREE GEORGIA)

15 მაისი კონსტანტინე გამსახურდიას დაბადების დღეა

კონსტანტინე გამსახურდიას დაბადების 102 წლისთავს დაკვირვებით ვაძვრევთ. მისი შემოქმედებით უცხოეთში წერილობითი ადრესატული ვახლავთ ვარლერ ტაბლი - მოდერნისტი პოეტი, რომელმაც 1937 წელს თვითმკვლელობით დაამთავრა ცოცხლე

უცხოთბო მეგობარო

თქვენი წრფელი გრძობით გაუღენითლი რათისთვის დიდი მადლობა. მე უკვე სამიოდ წელია, რაც საკვებით დავენივ კერძო ბარათების წერას. ამიტომაც დიდხანს ვღვამდი. კერძო ბარათი, განსაკუთრებით როგორც თქვენი წერილით, ეს პოეტური ნაწარმოებია თავისთავად ასეთი რამის დაწერას სათანადო ყურადღებას უნდა. მე ორიოდე მეგობარს კიდევ დარჩენილი მყავს ევროპაში. ამ რეპორტების წყალობით მიწერ-მოწერა წვეტილი მაქვს... თქვენ ალბათ შორეულ მაინც გეცოდინებათ, რომ დიდი წახარების ზონებში მიხდება. სუნთქვა... ისე მიდიან თვეები, წლები, რომ ჩემს ზემო ისევე იშვიათად ჩამოხატავენს ბარული, როგორც თქვენს საკანში სხივი როვანი...

ვოდვა ტუსალისთვის - ისიც პოეტური შეგის ადამიანისთვის, ასეთი ბარათის წერა, მაგრამ მე არ შემიძლია წარწერა და ვუღალატო... გარწმუნებთ, პირადად ციხეში ძლიერ კარგად ვისვენებდი.

ბრადლოქსად ან პოზიორობად თუ არ ჩამ-

ომართმევთ, მე გატყვი, ისე უღმერთოდ ვიტანჯები სივრცეებში ხეტილით, რომ საპრობილეში ვგრძნობ ერთგვარ დაოკებას. ან განა დიდი მასშტაბით აღებული, განა მთელი ქვეყანა საპრობილე არ არის? განა ჩვენი უსული მატერიის რკალის ბრჭყალებში არ ჰკუთავს?

მაგრამ ამ ცხოვრებას მცირეოდენი რეზიგნაცია ესაჭიროება და ჩვენ უნდა მოვიგონოთ, უკეთუ იგი არ მოგვეპოვება...

მე მგონია, ეს მცირეოდენი რეზიგნაცია ხელოვნებაშია დანთქმული... მაგრამ თქვენი თქმისა არ იყოს, ხელოვნება, პოეტობა ამ ქვეყანაზე უფროდ ჯვარის ტვირთობა, სულ ერთია აქ საქართველოში ისევე, როგორც მთელს ხმელეთზე.

ამ გოლგოთას მაყურებელი მრავალი მყავს, მაგრამ მასზე ამხველელი ძლიერ ცოტაა. მოხალისეები მას არ აკლია, მაგრამ თქვენ იცით, მოხალისეებს არახოვდეს მოუგიათ ომი.

ეს არის მთავარი, რომ შემოქმედება დიდი ფულიდები მწუხარების უნდა მიიღოს და ფიქსიონის. ალბათ, ეს ფულიდები ჩვენს არსებაში მთავრდება ქიმიურ ლაბორატორიაში გადადნება და მისი შორეული აჩრდილი იძლევა სიხარულის გადაძქვად სხივებს: ამიტომაც არ მებრალბებით, რომ ამ მწუხარების მიღება გჭირიათ, რომ ხელოვნების ქურუმად ემზადებით, როგორც სნანს...

მიიღეთ ჩემგან მადლობა ასეთი დიდი და წრფელი თანაგრძნობისთვის.

თქვენი კონსტანტინე გამსახურდიას
თფილისი, 1926, იანვარი

მათი ბულისთვის კიბაებზე ალარაზინ დაჯდება

1992 წლის 26 მაისს, საქართველოს სახელმწიფოებრიობის აღდგენის დღეს, ფილარმონიასთან არბევდნენ მიტინგს. არბევდა ყველა, ვისაც არ ეხარებოდა - მილიცია, შინაგანი ჯარი, უნივერსიტეტის აქტივისტი სტუდენტობა და "მხედრონი". ვიღაც გოგონა მიიჭრა თავის ნაცნობ მხედრონიელთან - "რას აკეთებთ, ვისთვის აკეთებთ? ხომ იცით - გამოიყენებენ და მოგიცილებენ". - "ჩვენ ვერ მოგიცილებენ..." - გაისმა პასუხად.

306 ვისი მემორარია

კრიმინალურ, სამხაროსთან ბრძოლის მორიგ ეტაპზე სამისხედ იქცა "მხედრონი". თუმცა, ამ ოდოზურ ფორმირებაზე დარტყმის მცდელობა ამ რეჟიმს ადრეც ჰქონია, ჯერ კიდევ მაშინ, როდესაც ახლად ჩამოსული შეგარდნაძე შეუდგა თავის ფა-

ახალი სამიხენი - "მხედრონი"

სადღე ზრუნვას. კერძოდ, უპირველეს ყოვლისა, "მხედრონის" აღდგენას ისახავდა მანამდე 1992 წლის მაის-ივნისში სახელმწიფო საბჭოში გამართული დებატები შეიარაღებულ საბჭოში საქმიანობასა და მათ შეიარაღებულ კონტროლის დაწესების შესახებ: ამას მოჰყვა დადგენილება, რომლის თანახმად 15 ივნისამდე ყველა შეიარაღებული ფორმირება ყაზარულ მდგომარეობაზე უნდა გადასულიყო, ხოლო მათ იარაღზე დაწესებულიყო მკაცრი კონტროლი.

"მხედრონი" მდღევარებამ მოიცვა. 13 ივნისს ჭადრაკის სასახლეში დანიშნული იყო "მხედრონის" შეკრება. სწორედ იქ მიემართებოდა ჯაბა იოსელიანი, როდესაც გზად, ჩიქოვანის ქუჩაზე მოხდა აფეთქება. იოსელიანი გადარჩა და ჭადრაკის სასახლეში მისვლისთანავე განუცხადა თავის რაზმელებს - ამის შემდეგ იარაღის ჩაბარებაზე ლაპარაკიც ზედმეტიაო.

მომდევრო დღეებში პოლიტიკურ პარტიათა ლიდერები ვერ მალავდნენ თავიანთ აღშოთიებას აღნიშნული დადგენილების შესრულებლობის გამო. ერთმანეთს დაეჯახა "ქართვა-91" და ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება: ეს უკანასკნელი კატეგორიულად უარყოფდა სახელისუფლებო სტრუქტურებში მაფიოზურ-ტერორისტული შეიარაღებული ჯგუფების არსებობას, რომელიც, ქართველთა აზრით, ძალაუფლების შენარჩუნებისთვის არაფრის წინაშე არ დაიხვეს. გ. ჭანტურია კი არაორაზროვნად მიუთითა - ჩიქოვანის ქუჩაზე აფეთქება მათი მოწყობილია, ვინც მის შედეგებს გამოიყენებსო.

მაშინ პირველად გათამაშდა ფარსი - ვინ ვისი მეგობარია: იოსელიანმა განაცხადა, რომ ჭანტურია აღარ არის მისი მეგობარი. დღეს ეს ფარსი, ერთგვარი ვარიაციით, უკვე თავად "მხედრონის" მეთაურს დაუბრუნდა შეგარდნაძის პირით. დღეს "ჩიქოვანის ქუჩაზე" აფეთქებაში დადანაშაულებულ პოლიტპატიმრებს უკვე გამოუტანეს განაჩენი. ვინ არის შემდეგი - იქნებ შეგარდნაძის ყოფილი მეგობარი?!

რა ჩაიღინა მხედრონმა

როგორც საინფორმაციო საშუალებები გვაძენობენ, "მხედრონმა" დააწიოკა კახეთი. "კახეთი დაისაჯა. რისთვის? ალბათ, სიმდიდრისთვის!" - შემოგვესმა ადმოსავლეთიდან. ჩვენის მხრე დაეხედნო - იქნებ გულგრილობისთვის. მაგრამ ეს საკითხი იქით იყოს, კახეთში "მხედრონი" თარეზობენ, აწიოკებენ ცალკეულ ადგილობრივ მოსახლეებსა და მეწარმეებს, მაგრამ, რაც მთავარია, ხელთ უდღათ საგარეჯოს პურკომბინატი და კომერციულ ფასებში ყიდიან ფქვილს რესპუბლიკის ფარგლებს გარეთ. დაკავებულია 153 დანაშაუდი, აქედან 7 (ხოცე მონაცემებით - 22) მხედრონიელი: უნდა ვივუღლისხმობი, შურის პირობებმა მოიხსნა.

სიძარღვე რომ ითქვას, იმ საშინელებათა ფონზე, რაც ამ საზნეგვარი წლის მანძილზე ჩაიდინა "მხედრონმა" სამეგრელოში, ეს ფქვილის კამპანია მორიგ ფარსად ჩანს, მაგრამ საკითხი უფრო სერიოზულად დგას. სანქცია "მხედრონი" ყველაზე მაღალი ინსტანციებიდან მოდის. როგორც ამბობენ, "ნო-იორკის ცეკადან".

საერთაშორისო სააგენტოების ცნობით, ამერიკის მიერ საქართველოსთვის შუამდგომლობის დახმარების

სახით გამოგზავნილი 100 ათასი ტონა ხორბლის მეტი წილი გამოიყენება არაშუამდგომლობით მიზნებისთვის. აშშ-ს სახელმწიფო დეპარტამენტის კორდინატორი ახალი დამოუკიდებელი სახელმწიფოებისთვის დახმარების გაწევის სფეროში, თომას საიმონსი, რომელიც სათავეში უდგას შუამდგომლობით დახმარების ფაქტების დამდგენ მისიას, აცხადებს, რომ შარშან აშშ-ს მიერ საქართველოსთვის გამოგზავნილი 30 ათასი ტონა ხორბლიდან დანიშნულებისამებრ გამოიყენებული იქნა მხოლოდ 10 ათასი ტონა; დანარჩენი გაიყიდა კომერციულ ფასებში ან გატანილი იქნა რესპუბლიკის გარეთ ასევე კომერციული მიზნებით.

ამ მისიის საქართველოში ვიზიტის პარალელურად დაიწყო "მხედრონის" წინააღმდეგე მიმართული კამპანია. კერძოდ, გაეროცვლდა ცნობა, რომ აშშ ამირებს პირდაპირ დაუსვას საკითხი შეგარდნაძეს - ან შუამდგომლობით დახმარება, ან "მხედრონი". ცოტა უფრო ადრე აშშ-ს კონგრესში საქართველოში ადამიანის უფლებათა მდგომარეობასთან დაკავშირებით გამართულ სხდომაზე საგანგებოდ აღინიშნა, რომ საქართველოში შეიარაღებული ბანდიტური ფორმირებები სარგებლობენ ოფიციალური სტატუსით და მათთვის სპეციალურად იქმნება

"მხედრონი" საბანგაო მისი

ახალი სამინისტრო, თუ დეპარტამენტი: ესეც უშუალოდ გამოძახილი არაერთგზის წამოჭრილი საკითხზე სამაშველო სამსახურის სტატუსის განსაზღვრის შესახებ.

მართლაც, სამაშველო კომიტეტისა თუ დეპარტამენტის შექმნის საკითხი ჩაღებულა რუსეთ-საქართველოს ხელშეკრულებათა პაკეტიში ცალკე დოკუმენტის სახით, რომელსაც ეწოდება "ხელშეკრულება საგანგებო მდგომარეობების შემთხვევაში თანაშრომლობის შესახებ". მასში შემსრულებელ და პასუხისმგებელ ორგანიზაციებად რუსეთის მხრიდან ფიგურირებს საგანგებო მდგომარეობების ე.წ. შოიგუს კომიტეტი, რომელსაც ჩვენთვის ომში ადგილობრივი მოსახლეობის დემორტაციის განსაკუთრებული მისია დაეკისრა, ხოლო საქართველოს მხრიდან - სამაშველო სამსახური, რომლის სტატუსი ჯერაც არ არის განსაზღვრული, თუმცა, რეალურად არსებობს მისი როგორც ცენტრალური, ისე რეგიონალური სტრუქტურა.

თავად ჯაბა იოსელიანი სწორედ საგანგებო მდგომარეობის კომიტეტის თავმჯდომარისა და შეგარდნაძის წარმომადგენლის სტატუსით აწარმოებდა ვენეცია საქართველოსთვის სასიცოცხლო მნიშვნელობის მქონე მოლაპარაკებებს ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის მოგვარების საკითხებზე. შედეგი თავად მეტყველებს, თუ რა ეფექტურად ჩაატარა მან ეს რაუნდები. თუმცა, სხვა რომ ყოფილიყო შეგარდნაძის წარმომადგენელი - რა შეიცვლებოდა?!

საზოგადოება ნიღბის ბარემა

მამ, ვინ შექმნა პრობლემა: იოსელიანმა, თუ მათ, ვინც მას პოლიტპატიმრად მიიჩნევდა, ვინც მის გამო უნივერსიტეტის კიბეებზე ათენებდა, ვინც მას ხელში იარაღი ჩაუგდო და მხარდაჭერა გამოუცხადა, ვინც ფეხქვეშ გაათენინა კანონი და გზა დაუღოცა ხალხის მიერ არჩეული ხელისუფლების დასამხობად, საქართველოს დასაწიოკებლად, ქართველი ახალგაზრდობის გასასრწნელად; ვინც მას და თბილისური კრიმინალური რეკლუციის სხვა ბელადებს მუშეკეტრებს ადარებდა. ისინი პასუხს არ აგებენ - ჯერჯერობით. ისინი საზღვარგარეთიდან გვესაუბრებენ და გმობენ საქართველოში მომძლავრებულ ტერორიზმს, ახსენებთ თავიანთ მუშეკეტრებს, რომლებიც არც მაშინ წარმოადგენდნენ რეალურ ძალას, და, მით უფრო, ახლა - როცა ერთი საწოლსა მიჯაჭვული, მეორე - ციხეში სის, მესამე - შიზოფრენიის ზღვარს მიჯახლოვდა, ხოლო მეოთხეს - განაჩენი გამოუტანეს ოკეანის გაღმადან.

საკუთრივ ჯაბა იოსელიანისა და "მხედრონის" პრობლემა საერთოდ არ არსებობს. კრიტიკა და შეთრეც მხოლოდ სინდრომა იმ კრიმინალური გარემოსი, რომელიც შექმნა კრიმინალური ცნობიერების მქონე ადგილობრივმა თუ საერთაშორისო ელიტამ. ჯაბა იოსელიანი ჭეშმარიტი სახვა საზოგადოების, რომელმაც საკუთარი შეილების სისხლით მოიპოვა ადგილი ქვეყნის მესაფლავეთა პანთეონში. დღეს მათ ეს სახე ზარავს და ახალ ნიღბს ეებენ.

მეგობარლამენტის რეპოლუხნია

საქართველოში გამართულ № 7493810 სასამართლო პროცესზე მიიღო რა ევროპარლამენტმა მხედველობაში №7493810 სასამართლო საქმის მიმდინარეობა, რომელიც დასრულდა 1995 წლის 6 მარტს, სადაც განაჩენი გამოუტანეს 17 ბრალდებულს, რომელთაც ბრალად ედებოთ სხვადასხვა სიმძიმის დანაშაული ქურდობიდან მკვლელობამდე და საბილად მისჯილი აქვთ სასჯელის სხვადასხვა ზომა 2 წლიდან სიკვდილით დასჯამდე.

გათივადისწინა აგერთვე რა სხვადასხვა შუამდგომლობით ორგანიზაციათა მოხსენებები, სადაც მათივე და არის აღწერილი ბრალდებულთა უფლებების და დაცვის უფლების დარღვევის წესსა, მიუთითებდა ბრალდებულებსა და მათი ოჯახის წევრებზე ზეწოლის ფაქტები; ამავედროულად საქართველოს ხელისუფლება აღიარებს ამ დარღვევების ზოგიერთ ფაქტს და გამოითქვამს მზადყოფნას მორატორიული სტანდარტების შესაბამისად მოახდინოს სახელმწიფოს სასამართლო და პენიტენციური სისტემის რეფორმა.

გათივადისწინა რა სამოქალაქო და პოლიტიკური უფლებების შესახებ საერთაშორისო ხელშეკრულებების 7,9 (2) 14(3) ბ მუხლები; ითივადისწინა რა ზემოხსენებულ კონვენტის პოლო მოხსენებას მსოფლიოში ადამიანის უფლებათა მდგომარეობის შესახებ, ევროპარლამენტი უჭერს მხარს ევროგაერთიანების წინადადებას და ითვალისწინებს დასჯის გაუქმების თაობაზე.

რუსეთის მიერ ირანისთვის ბირთვული საწვავისა და ტექნოლოგიების მიყვანიან დაკავშირებულმა მოვლენებმა დასავლეთის ქვეყნების, განსაკუთრებით კი აშშ-ს მხარდგომელ წრეებში გაამძაფრა უნდობლობა რუსეთის მიმართ. ამერიკამ ირანს საფარო ემბარგოც კი დაადო და ამით, არსებითად, გააფორმა ურთიერთობების გამწვავება რუსეთთან.

მოუხედავად ამისა, ბილ კლინტონი ჩამოდის მოსკოვში, რათა ძველ მოკავშირეებთან ერთად აღნიშნოს მეორე მსოფლიო ომში გერმანიასზე გამარჯვების 50 წლისთავი. აშშ-ს ადმინისტრაციის ოფიციალური წარმომადგენლები, ერთის მხრივ, არ ფარავენ თავიანთი შეშფოთებას: მათი აზრით, "რუსეთის გადაწყვეტილებამ დაანახტა ბილ კლინტონის, რომ ცივი ომის დამთავრებასთან დაკავშირებული სიხარული მხოლოდ ილუზია იყო".

პოლიტიკოების აზრით, აშშ-ს ადმინისტრაცია და კონგრესი, შესაძლოა, დათანხმდეს ბირთვული ტექნოლოგიების ირანისთვის გადაცემას, მხოლოდ მაკაცრი საერთაშორისო კონტროლის პირობებში. საერთო აზრით, აშშ-ს პრეზიდენტი ელცინთან შეხვედრისას გამოიყენებს ჩეჩნეთის კონტრაქტს, საფიქრალადა, საბოლოოდ გაყიდის თავისუფლებისთვის მებრძოლ კავკასიელებს ირანული კვანძის გახსნის ფასად. ასევე თვლიან

რუსეთი აიბრებს ირანს მიჰყიდოს 4 ატომური რეაქტორი. აშშ შეეცდება დაარწმუნოს მოკავშირე სახელმწიფოები ირანთან სავაჭრო ურთიერთობებისა და საკრედიტო კავშირების აკრძალვის აუცილებლობაში. ამერიკა სჯის ირანს ატომური ამბიციებისა და ტერორიზმის მხარდაჭერის გამო. რუსი დიპლომატები თვლიან, რომ რუსეთი წინააღმდეგობას გაუწევს ამერიკის ემბარგოს. რაც შეეხება ტერორიზმს, ისინი აცხადებენ, რომ ეს მათ საფრთხეს არ უქმნის, ვინაიდან ირანთან რუსეთს მეგობრული ურთიერთობები აქვს.

გეზით - ჩრდილოეთიდან სამხრეთისკენ". რუსეთი, ისევე როგორც დასავლეთი, ყოველთვის ისწრაფოდა ახლო აღმოსავლეთის საკვანძო მაგისტრალზე გასვლისა და საწვავით მდიდარ სამხრეთზე კონტროლისკენ. ეს მისი სასიცოცხლო ინტერესია - მიზნის მიღწევა თუ არა, მიზნისკენ სწრაფვა მაინც. დასავლეთიც, ერთხანს ვეროპა, ახლა კი ამერიკა, ყოველთვის ხელს უშლიდა ამ მიზნის მიღწევას, მაგრამ არის ეჭვი,

მსოფლიომ იზრუნა, რათა "ისინი" არ გადაქცეულიყვნენ გეოპოლიტიკურ არარობად. დღეს პროცესი გრძელდება და მხოლოდ გაკვირებას იწვევს ქნ ბონერის ამოვარდნა დროის კონტრესტიდან - მისი პროჩინური სინდრომი: განაგასკირია, რომ გამასურდას მოცილებას ღოგოვრად მოჰყვა რუსეთის მთელი რეგიონალური პოლიტიკის წარმატებული გააქტიურება, ახლო აღმოსავლეთისკენ მისი მისწრაფების მოძღვრება?

დღეა ნებისმიერი დათმობა - თვით სახელმწიფოებრიობაზე უფროსი კითხვა კი?! ეს სიცრუეა და კატორბალზე ატეხული იგივე რეაქციაა, რა უნდა იყოს ამ რიონტული ფუნქცია იმდენად გამჭვირვალა, რომ არავითარ მოტივობაზე და გამართლებას არ საჭიროებ. აზერბაიჯანის უარი, თავის ტერიტორიაზე განაღდება რუსეთის ბაზები, მის მიერ, რუსეთის ნების საპირისპიროდ, გაცხადებული მისწრაფება ნატო-სკენ, მისი ინტერესების თანხმობა დასავლეთის სახელმწიფოთა ინტერესებთან. ეს ეხება როგორც ნავთობმაგისტრალის ირანის ტერიტორიაზე გაყვანის პროექტს, რომელსაც არ იზიარებს არ ბაქო, არც დასავლეთის სახელმწიფოები, ისე უკანასკნელ მოვლენათა შედეგად აზერბაიჯანის თანხმობას ირანის მიმართ ემბარგოს განხორციელებაზე - განსაკუთრებულ ვითარებას ქმნის საქართველოს გარშემო.

რადიო "თავისუფლება"

თავად რუსი დემოკრატები და აღნიშნავენ, რომ ჩეჩნეთის კვლავ მარტო მოუწევს ბრძოლის გაგრძელება. ასე რომ, ძლიერი ამა ქვეყნისა ცრუობენ და ვაჭრობენ.

რომ ხელს უწყობდა მიზნისკენ სწრაფვას. რუსეთის მიერ სამხრეთში წარმოებული მრავალრიცხოვანი ომების მიუხედავად, მან ვერც ერთხელ ვერ დაიპყვარა მეგემონი; მაგრამ ისიც სათქმელაა, რომ დასავლეთს არასდროს არ გამოუყენებია სრულად თავისი და ამ რეგიონის შესაძლებლობები, რათა საბოლოოდ დაესვა წერტილი რუსეთის პრეტენზიებისთვის. ისინი ყოველთვის, თვით საბჭოთა ხელისუფლების პირველ წლებში, აღწევდნენ გარკვეულ შეთანხმებას და მხოლოდ ინაწილებდნენ გაგულების სფეროებს.

მადა ჭამაში მოდის და სათქვენ უმინებს ეს ისარი საბოლოო ვაჭარში, არაიხი უწყის. ახლო აღმოსავლეთი ხომ საკმაოდ ჭრელი და რთული სამყაროა, რომლის ქვეყნებისაც ისრავლას და არაბულ სამყაროს შორის ბაღანისი შენარჩუნება წარმოადგენს. საეჭვოა, რუსეთის პოლიტიკაში ტრადიციული ორიენტაციების აღდგენას არ შეიძლება კორექტივი ამ დაპირისპირებულ მხარეთა შორის "პერსტიკის" ტალღაზე მიღწევად გადაწყვეტილებებში, ვინაიდან ამ ურთიერთობების მოგარებასა თუ გამწვავებაში აქტიური მონაწილეობა ასევე რუსული პოლიტიკის ერთ-ერთი ძირითადი მიმართულებაა.

ამ კონტექსტში ჩვენს ტერიტორიაზე რუსეთის ბაზების დაკანონება 25 წლიანი ვადით, ირანთან გაცხოველებული ურთიერთობები და მისი პრემიერ-მინისტრის რაფსაჯანის ბოლო ეპიზოტი, რომლის ერთადერთი რეალური შედეგი იყო ირანისთვის სამხედრო თვითმფრინავების დამზადების შესახებ მოლაპარაკება, გავსებენ იმდენს, რომ ფორმალურად დამოუკიდებელ ქვეყნად აღიარებული საქართველო ახლო მომავალში რუსეთის სამხრეთში იტვირთავს არა მხოლოდ სახმედრო პოტენციალს უწყვეტად, არამედ შუამავლის როლს სამხედრო-სავაჭრო გარიგებებში და მომავალში განტყვევის ვაცო გახდება. ნიშნდობლივია, რომ დასავლეთი ამაზე არ რეაგირებს - ვერჯერობით არ რეაგირებს. მაგრამ ადვილად შესაძლებელია, რუსეთის ბირთვულ ანტორიტაროზი ჩართული შეგარდნის საერთაშორისო ავტორიტეტი ხვალ სანის ბუშტივით გასკდეს და ბრმა იარაღად გამოყენებული საქართველო, როგორც სახელმწიფო, მსხვერპლად შეეწიროს მსოფლიო იმპერიათა გეოპოლიტიკურ მანევრებს.

ჩინეთის სოსელიანი ქრონიკა

ჩეჩნეთმა განაახლა ბრძოლები. გროზნოში შედარებით კოორდინირებულმა პარტიზანულმა ჯგუფებმა და 1 მაისიდან დღემდე იბრძვიან არახული შეპარებები.

რეიტერის სააგენტოს განცხადება: ჩეჩნეთის საბრძოლო შტაბის მტკიცებით, 9 მაისისთვის ჩეჩნეთის მხრიდან არავითარი აქცია არ არის დაგეგმილი. პუშინტარული მოსახრებების გამო ისინი შეამცირებენ საბრძოლო ინტენსივობას.

დასავლეთგერმანული გაზეთის "დი ველტ" ამ ხონტაგ-ის ა.წ. 6 მაისის ნომერში გამოქვეყნდა ინტერვიუ პრეზიდენტ ჯოპარ დუდაევიტა. პრეზიდენტი ადასტურებს მთავარი შტაბის უფროსის განცხადებას და მითითებს ევროპის სახელმწიფოთა ლიდერებს, რათა მათ პრეზიდენტ ელცინთან მოსკოვში შეხვედრისას პრინციპული პოზიცია დაიკავონ ჩეჩნეთში მიმდინარე მოვლენებთან დაკავშირებით.

5 მაისის რეიტერის სააგენტოს მიერ გავრცელებული განცხადების განცხადება იმის შესახებ, რომ 9 მაისისთვის ჩეჩნეთის სარდლობას არ აქვს დაგეგმილი არავითარი საგანგებო ოპერაციების და მათ არ სურთ არავისთვის დელსასწაულის მიზანდასახულად გაუფრება. გენერალი აღნიშნავს, რომ ჩეჩნები იცავენ საკუთარი ქვეყნის დამოუკიდებლობას და ისინი არ შეწყვეტენ ბრძოლას სანამ რუსი ოკუპანტები არ დასტოვებენ მისი სამშობლოს ტერიტორიას.

სამაშის ტრაგედიის შემდეგ ჩეჩნეთთან დაკავშირებით მნიშვნელოვანად გააქტიურდნენ მსოფლიოს პოლიტიკური წრეები. 26 აპრილს ევროპის პოლიტიკის, მეცნიერების და კულტურის სფეროს 250-მა გამოჩენილმა მოღვაწემ ხელი მოაწერა აშშ-ის, ინგლისის, ფრანკის და სავრანტიების ლიდერებისადმი წერილის, რომელშიც მოუწოდებდნენ ამ ქვეყნების მთავრობებს არ ჩაეიდნენ მოსკოვში პროტესტის ნიშნად.

ინტერვიუს საზოგადოება "შეპირალი"-ს თავჯდომარე დღემდე შეპირალია იმ პარპაროსობით, რომელსაც შეესწრო 13 აპრილს აგროდრომის ტერიტორიაზე. მან დაინახა რუსეთის სამხედრო ვერტმფრენმა როგორ ჩამოვარდა 7-14 წ. ჩეჩენი ბავშვები. ეს ვარისკაცები უმცირესობა ირანის, აღნიშნავს "შეპირალის" თავჯდომარე, უდმერთოები სულში, გულში, თავში. მხოლოდ ასეთებს შეუძლიათ გააუბატონონ და დაასახირონ შეილი მშობლის თვალწინ. ისინი მონსტრები არიან.

კოლმა და მიტერანმა უარი თქვენ მოსკოვში სამხედრო აღლუმზე დასწრებაზე. პოუან რაითი კოთარ/პელსინის" აზრით: ჭეშმარიტი პროტესტი თავიდანვე უარის თქმა იქნებოდაო მოსკოვში ჩასვლაზე. მეიჯორმა შაბათს განაცხადა, რომ ის აღლუმზე ვერ დაესწრება გრაფიკის პრობლემის გამო.

პოლონეთის პრეზიდენტმა ლეხ ვალენსამ განაცხადა, რომ იგი ჩეჩნეთში მიმდინარე ომის გამო პროტესტის ნიშნად უარს აცხადებს 9 მაისის მოსკოვში ჩასვლაზე. ამის საპასუხოდ მოსკოვს მიიწვიეს პოლონეთის პრემიერ - მინისტრი ოუხეზ ოლეჟსი, რომელმაც თანხმობა განაცხადა. პრეზიდენტმა ვალენსამ კატეგორიულად განაცხადა, რომ თუ ოლეჟსი მოსკოვს ჩაბრძანდება, მას არ ექნება უფლება მოსვლა იქ პოლონეთის და მისი ხელისუფლების სახელით დასწრებისა. პრეზიდენტმა მიუთითა, რომ წინააღმდეგ შეშინებვაში, პოლონეთის ინტერესების საწინააღმდეგედ მოქმედებისთვის ოლეჟსი წარდება სასამართლოს წინაშე.

როგორც ჩანს, რეპრესიების სინდრომი დროდადრო იჩენს ხელმე თავს. სამხედროში იმის ხახგასახელება, რომ სულ ორიოდე წლის წინ ეს მხარე კანონიერების აღდგენის რეგიონი იყო.

ამ დემოკრატიულ იდეოლას, რომლის დამყარებაც არღვეს აფხაზ სუპრატისტთა თავდასხმები. შედეგად კი ის არის, რომ ერთ ნაცემ აფხაზს ერთ ათი ქართველის სიცოცხლე. 24 აპრილს აფხაზთა გაიტაცეს ენურის ნაპირს სოფელად მისი ოთხი ქართველი - ბერულავა და მჭეტი ლუკასი. ადგილობრივი ხელისუფლება ამგვარ ფაქტებზე რეაგირებს, ყურადღებას არავენ აქცვენ იმას, ლტოლვილები აი, უკვე მერამდნე თვეა გაზნ კარგებში სხედან. რატომაც კარგები მხოლოდ რუსთაველის გამზირზე გამოიყურება ოდიოსი ლტოლვილებს არა აქვთ იმედი დამორჩილებ მატარ მაინც სასწაულის ელოდებიან, ხოლო გადარჩენილი ქართველი მოსახლეობა სასიკვდილოდ განწირული. შვედეთი და პატრონი კი არ უნდა დადებოდნენ უარყოფითად აქციებს ვრთან ვიღმა გეთხნარ, რომ მას შემდეგ, რაც ეს დენტი შეიქმნა, მათ საბოლოოდ დაკარგეს უფავარი რწმენა იმისა, რომ არსებულ ხელისუფლებს აფხაზელის საკითხის საქართველოს სასარგებლოდ გადაჭრა ძალუძს.

რაკლამი უპირობოა ქ-ნ ანა ჭავჭავაძის პისი სტატიის გამო

“რატომ არ ვხელობთ ხალხს არჩევნებს”

ღრმად პატივცემული ქ-ნ ანა!

ვინ თქვენ - გამოცდილი, ჭირანული პოლიტიკოსი და ვინ მე - სავეტილი უცხოელები ამ რთულ და მალაქსაპუნსისებრი საქმეში. მაგრამ პატიოსანი მისწრაფებითა და კეთილი მიზნებით აღსავსე თქვენი წერილი, გულის კარნახით დაწერილი, ხომ წწორედ ჩემსიანებისთვისაა დაწერილი (თორემ პროფესიონალი პოლიტიკოსებმა, ალბათ, თავად იციან ამ ქვეყნის ავი და კარგი). პოდა, რაკი თქვენი მეტად დასავსებელი ნაშრომის ადრესატი მეც გახლავართ, მინდა სულ რამდენიმე კითხვით შეგაწახილო და ამით იქნებ ჩემს სიხარულს ვუშველო რამე. მაშ, მომიხსენეთ მოთხინებით.

1. თქვენ სამარცხვინო ბოძე აკრავთ ყველას, ვინც კი დღეს არჩევნებში მონაწილეობაზე ფიქრობს და უკეთეს შემთხვევაში გულუბრყვილებს უწოდებთ მათ (უარესში - მოღალატეებს). თქვენ კი, როგორც შორსმჭვრეტელი, ჯერ არაკანონიერი რეჟიმის გაუქმებას აპირებთ, ხოლო შემდეგ ჭეშმარიტად სახალხო, ნამდვილად დემოკრატიული არჩევნების ჩატარებას.

როგორ, რა გზით, რა ხერხებით აპირებთ (გარდა არჩევნებში გამარჯვებისა) არსებული რეჟიმის თავიდან მოცილებას?

2. თქვენ საეჭიბოთ სამართლიანად ბრძანებთ, რომ “მალა-უფლებების განაწილების აპეარის (მაფიოზური - ვ. ბ.) პრაქტიკის ალტერნატივას წარმოადგენს მხოლოდ მოქალაქეობრივ აქტიურობაზე დაფუძნებული - საერთო სახალხო მოძრაობა, რომლის დროსაც არჩევნების სამართლიანობისა და ობიექტურობის გარანტი ქვეყნის წინაშე პასუხისმგებლობით და-მუხტული ამომრჩევლებია”.

თქვენს პირს შაკაში! რომელ სიტყვაში შეგეძლებათ კაცო - ჭკუათამყოფელი?! მაგრამ განმარტეთ მე უბრძანებთ: როგორ ან როდის (რომელ საუკუნეში) აპირებთ თქვენ შექმნათ ასეთი ხალხი (“ქვეყნის წინაშე პასუხისმგებლობით დაფუძნებული”); თუ თქვენ მასთან არ მისვალთ და იმდენ არ გაუღვიძებთ, თუ მას საბრძოლველად არ განაწილებთ? ხოლო მიგიშვებენ კი დღეის მმართველი მასთან (ხალხთან), თუ თქვენ (ჩვენ!) არ გვექნება ოფიციალური სტატუსი საარჩევნო ბლოკისა? არა, არ მიგვიშვებენ უკეთეს შემთხვევაში რეზინის ხელკეტებით “დავაკაპოფილებენ”, უარესში კი... ეს თქვენც კარგად მოგეხსენებათ. ყოველდღე ეს კი მხოლოდ ამცირებს ჩვენი საქმის აქტიურ მხარდამჭერთა

რიცხვს და ხვალ და ხვალ ჩვენ (თქვენ) კარაკეტულ კატად გადავიქცევით.

3. ბოროლის დიდსა და უსწრესს გზაზე ყოველთვის არის ხოლმე დღევანდელი, უშუალო, სწორედ დღეს გადასალახვი წინააღმდეგობა. ამ წინააღმდეგობის გადასალახვად შეთანხმება (თუნდაც სულ ხანმოკლე!) მასთან, ვინც გზის ამ მონაკვეთზე მინც ამითივეა დაინტერესებული, რატომ მიგანიათ დაუშვებლად? თუნდა დღევანდელი მაგალითი: სულ სხვადასხვა ორიენტაციის ადამიანები (და, მე მესმის, სხვადასხვა მოტივითაც) გაერთიანდნენ სიკვდილით დასჯისა-კაი ორი პარტიის გადასარჩენად. რამდენად გამართლებულია, ხელი ვკრათ მათ და დავძინოთ: “დაე, ეს პარტიოლები დახვრიტონ, ოღონდ ჩვენ “სუფიები” დავრჩეთ”?

4. მაპატიეთ, ძვირფასო, უღრმად პატივცემული ქ-ნ ანა, თქვენი წერილიდან ისეთი სიმკაცრე, სიცივე და სუსხი მივინძვრება, რომ მეშინია შეგადაროთ, მაგრამ მინც გაგებდეთ და შეგუიყნებთ, ხომ არ იხებებოდათ პატივი გეცათ მოაზრდარიერე აზრისთვისაც და გულდასმით გადაგეკითხათ თუნდაც პატიონ ირაკლი მერაბიშვილის ფრიად საგულგნობით სტატია, გახეი “შეგუიყნის” 7 (26)-ში გამომცემული (“იდეის გადასარჩენად”), იქნებ ამით იფასაც (თავისუფლების იფასაც) გადაგარჩენდით და... სასარგებლო საქმესაც გააკეთებდით ჩვენი ერისათვის, ჩვენი ქვეყნისათვის, მისი მომავლისათვის.

მინდა დავამშვიდოთ: არც მე ვცნობ ხუნტის არჩევნებს, მაგრამ არჩევნები მისი კი არ არის, ვინც მას ნიშნავს, არამედ მისი, ვინც მასში გაიმარჯვებს ან, თუ ვერ გაიმარჯვებ, თავისი საქმის წინ წასაწვედად მინც გამოიყენებს. აი, ასეთ “მონაწილეობაზე” მაქვს საუბარი. აქტიური ბოიკოტი, რასაც თქვენ ახსენებთ, სწორედ საარჩევნო კამპანიაში მონაწილეობა, ბოროლად წარმართული საარჩევნო კანონის მიღებისათვის, საარჩევნო კომისიის ფორმირებისათვის, თვით არჩევნების ფაქტობრივად ჩაშლისათვის. მხოლოდ ამის მიუღწევლობის შემთხვევაში ბოიკოტის გამოცხადება იქნება ჭეშმარიტად აქტიური და ქვედითი აქცია. სხვაფერად ჩვენ მივადრწვით მხოლოდ თვითიზოლაციას.

დიდი ბოდიშის მოხდით,

ვახტანგ ბოჭორიშვილი

რაკლამი უპირობოა პისი სტატიის გასახვად

(კვლავ არჩევნების თაობაზე)

სოზოგადობრივი ჯგუფის დანაშაულში ჩაირგვა, კორუმპირება, დასჯრა და შემდეგ, რომ იტყვიან, გამოჰყრა. პირიქების “დაშუშავების” ეს პროცესი ხშირად ბავშვობიდან იწყება და თანდათანობით მიმდინარეობს, ეტაპურად ისე, რომ “სისტემა” წვეთ-წვეთობით გამოწურავს შენგან თავისუფალ ნებელობას და ბოლოს გაყავილებს ერთიანი მექანიზმის სტანდარტებს მისადაგებულ ნაწილად. ასეთი “დაშუშავებული” პოლიტიკოსი გინდ მიუხედავად ხალხთან, გინდ არა: იგი უკვე საშიში აღარ არის. მისი ძალაუფლება და მისი უსუსურობაც მართვადია. ცხადია, შეგარდანიე ამგვარი პოლიტიკოსების კლასიკურ მაგალითად გამოდგენილია, მაგრამ მთლიან საკლებს სწორ-საზოგადოებრივ შემთხვევა ავიდეთ, ვთქვათ, ქართული დემოკრატიული ინტელიგენცია და ოპოზიცია.

განა ძნელი მისახვედრია, რა მექანიკის წიაღში ჩამოყალიბდნენ ლეგალური პოლიტიკოსები, მაგალითად, იმ საპარლამენტო კომისიების თავმჯდომარეები, რომლებიც კორუმპირებულ ხელისუფლებას დაეხმარებოდნენ. როგორც სტრუქტურების საქმიანობას - ნოდარ ნათაძე და ვაჟა ადამია: რამდენად ახლოებს მათ ხალხთან თავიანთი თანამდებობა და სამსახურობრივი ტრანსპარენტობა მგზავრობა? რამდენად რეაღიერა მათი კონტროლი ძალიან მრავალსტრუქტურული გამოიქმნული რიგი ბრალდებების მიხედვით თუ ვიშვლეუბით, თავად წარმოადგენენ კანონდარდებების სათავეს? რამდენი ხანია, რაც ქვეყნის საკანონმდებლო ორგანოს ორი წამყვანი კომისიის ხელმძღვანელი ითხოვს თავისუფალ საერთო დროს ტელევიზიით და მათ უარს ეუბნებიან?

ან კი, რომ მისცენ კიდევ ეს დრო - რას იტყვიან, რა აქეთ სათქმელი? განა ორივეს პერიოდულად არ უხმობენ ტელეგადამცემებზე საბაასოდ, განა არ ვისმენთ რადიოთი მათ გამოხატულებს პარლამენტის სხდომებზე. ამასთან, იმ პოლიტიკურ ორგანიზაციებს, რომლებსაც ისინი ხელმძღვანელობენ აქვს თავისი ბუკდვითი ორგანო, ოფისი, ხალხთან ურთიერთობის ლეგალური საშუალებები, მაგრამ მათ სიტყვას არც ხალხისთვის და არც მმართველობისთვის არავითარი ფასი არა აქვს, მათ არც არავინ უწევს ანგარიშს და არც არავინ ებრძობს, იმიტომ, რომ, ბოდიში გარბოქმისთვის, “გამოჭირილები” არიან და ყველა იცის - არც ერთი მათგანი არ არის რეჟიმთან მებრძოლი.

ვკონებ, თანდათან ჩვენი მოძრაობაც ამავე კალაპოტში ექცევა და ამაყად არსებულ სისტემასთან ინტეგრირების ერთ-ერთ ეტაპს გადაის. არჩევნებში

ბას და არა სუკის ხელდასმული პოლიტიკურ ძალებს - მათ თავიანთი საკუთრებად ადგილები, ალბათ, შეუძლებელია. მაგრამ ისიც ფაქტია, რომ ხალხის აქტიურობა ჩვენი თავგანწირვის გარეშე არ მიიღწევა. მერტყე, ხალხს დღესაც კი უფრო აქტიურად, გიგანტურად და მოთხოვს კიდევ უფრო მეტი ჩვენი კი ამ დროს რატომ ვაქტიურობთ? შეიძლება ტემის და თავად ვიჭრით იმ ტოტს, რომელზედაც ვსხედართ.

მაგრამ, ვთქვათ, ჩვენ არ ვვარგვიართ, არ შეგვეწესა ძალა გავუბუფოთ ამ მოძრაობას, გავაფართოოთ ჩვენი და სხვისი თავისუფლების არეალი. რთუთ იმდენი პატიოსნება და სითამამე არ გვეყოფის, რომ შთამომავლობის შექმნარებით სამართალმემკვიდრეობის აღდგენის პრინციპი - არა ძალაუფლების, არა კანონიერი ხელისუფლების აღდგენის გზით მმართველობის სადავეების დაბრუნების, არამედ საქართველოს დამოუკიდებლობისა და ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის სამართლებრივი საფუძველები. ეს მოახერხა ნოე კორდანიას სოც-დემოკრატიულმა, არსებითად პრორუსულმა მთავრობამ და რთუთ ვერ უნდა მოახერხოს ზვიად გამსახურდიას მემკვიდრე ეროვნული პოლიტიკურის ძალამ?! არჩევნებში მათ ჩართვას მივინძვრება, თორემ “მოქალაქეთა კავშირის” მორალური სახე სრულდებით ამ მალეღვებს - მისი მესვეურნი, რომც შემოუერთდნენ ბოიკოტს, მინც ვერ გამოიხყდინან ერის წინაშე ჩადენილ დანაშაულს. სხვათა კი, ვინც კვლავ საქმიანსადაც ადგილებს უზიარებენ, მიიღებს კიდევ თავის კუთვნილ წილს თავისივე კორუმპირებულიების შესაბამისად.

ამჟამინდელ ვითარებაში, მმართველი მაფიოზური ელიტის გარეთ მყოფი ნებისმიერი პოლიტიკური ძაღის მონაწილეობას არჩევნებში, რომელსაც ადგილებზე, ამა თუ იმ რაიონში გააკონტროლებენ საარჩევნო კომისიების თავმჯდომარეებმა დანიშნული შეგარდანიის რწმუნებულები “მოქალაქეთა კავშირიდან”, არავითარი რეალური პრაქტიკული შედეგი არ მოჰყვება გარდა ერთისა - ისინი გაამდიდრებენ ოპოზიციური უმცირესობის ფორმალურ ფრთას და უფრო “სანდომიან” იერს შესძენენ საოკუპაციო მართონტული რეჟიმის მიერ შექმნილ ფასადს.

მაშ რა როდს გვიშავდებენ ჩვენ ამ საარჩევნო სექტაკლში?! ჩვენ ხალხს უნდა შეგვექმნათ იფლზია იმისა, რომ ამ კონტროლირებად არჩევნებში გამარჯვება შესაძლებელი იქნება, ჩვენ უნდა გამოიყენოთ საერთო სახალხო ერთუზობაში, რათა შეგარდანიეს შეეფლოს თქმა, რომ ხალხიც და მიიღოს პოლიტიკური სექტორი, იარაღის ძალით განდევნილი ხელისუფლების მომხრეთა ჩათვლით, ცხადია და მხარს უჭერს არჩევნებს, და შემდეგ მისი ფაქტობრივი ირებული გამარჯვება განმტკიცებული იქნება ამ საარჩევნო ეფორით.

ჩვენს ჩართვას ამ წინაწარგანსახერხულ სექტაკლში პრინციპული მნიშვნელობა აქვს არა იმდენად შეგარდანიისთვის, რამდენადაც იმპერიისთვის, რომელსაც, საქართველოს ფაქტობრივ დაპყრობასთან ერთად, ესაჭიროება საქართველოზე თავისი უფლებების სრული სამართლებრივი აღიარება არა მხოლოდ სადღესოდ, არამედ სამომავლოდაც. კანონიერი ხელისუფლების აღდგენის პრინციპზე უარის თქმა ნიშნავს რუსეთის პროტექტორატისა და მისი დანაშაულებრივი საქმიანობის შედეგების (საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობისა და ტერიტორიული მთლიანობის ხელყოფის, დღით-ღამე საქართველოს გაწვერიანების, რუსეთის სამხედრო ბაზების საბოლოო დაკანონებას უკვე გადატრიალების გზით განდევნილი ხელისუფლების მიერ. ამ შემთხვევაში კი, ქ. გორბონში 1994 წლის 31 მარტს ჩატარებულ უსუნავესი საბჭოს სესიაზე მიღებული გადაწყვეტილების თანახმად, უსუნავესი საბჭოს მიერ ნებით ან ძალადობის ქვეშ. მიღებულ საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის შენარსავე გადაწყვეტილებას არ ექნება კანონიერი ძალა.

ამგვარი, ჩვენმა დემოკრატებმა თვითონვე მოიტერეს გზა დალატისკენ. ახლა საქმე ჩვენსაა.

დაბოლოთ: რატომ არ ვაწუხებდა მსგავსი კითხვები ორი, სამი წლის წინ? მაშინ ხომ პირდაპირ გვთავაზობდნენ - ყველა მინუს ერთი. ახლა მინუს ერთი სხვადა და გამოდის - ვინდებთ ამ პირობას?! მაშინ ჩვენი პასუხისმგებლობის ხარისხი სულ სხვა შკალაზე უნდა გაიზომოს და ამ შემთხვევაში, შესაძლოა, არანაკლები სიუხუდილის ღირსნი გავხდეთ, ვიდრე დღევანდელი მმართველინი. მაშინ რა პირთ მივაღიოთ ხალხთან?

ანა ჭავჭავაძე

რას ადგასტურებენ მოწვევები

თან ჩვენების დაურობის თაობაზე დამატებითი ინფორმაციის მოსაძიებლად, რეგისტრაციის დასრულებამდე, რეგისტრაციის დასრულების შემდეგ, რეგისტრაციის დასრულების შემდეგ, რეგისტრაციის დასრულების შემდეგ...

იგორ თოლორდავას საქმის სასამართლო პროცესის დასასრულს უახლოვდება. მხარეები კამათისთვის ემზადებიან

26 აპრილის სხდომაზე სასამართლო შეუდგა დახარალებულებისა და მოწვევების დაკითხვას ზუგდიდის პოლიციის თავედასხმის ეპიზოდთან დაკავშირებით. მოწვეულ მოწვეულ იქნა რეჟისორის პროკურატურის პროკურორი კახო ჭანტურია, რომელიც 1991 წლის მაისიდან 1993 წლის 29 ნოემბრამდე მუშაობდა ზუგდიდის პროკურორად.

როდესაც ზუგდიდში ჩავედი, - განაცხადა მან, - გავიგე, რომ სახელმწიფოს მეთაურის ვიზიტის მოსამზადებლად ქალაქში მივლინებოდა ყოფილი სამოსული რეჟისორის გენერალური მოადგილე ვახტანგ გვარამია და მისი კუთვნილი TSM-ის ტიპის სატელეფონო იარაღი მისთვის წაურთმევია "პუსეინას". მაშინ სახელმწიფოს მეთაური ზუგდიდში არ შეუშვეს - ეს იყო ზაფხულში... (საუბრია 1992 წლის ზაფხულში შეგარდახის სამეგრელოში ვიზიტის შესახებ. მაშინ შეგარდახე ჯერ კიდევ სახელმწიფო საბჭოს თავმჯდომარე გახლდათ - რედ.)

მოსამართლის კითხვაზე, როგორ კაცად იცნობდა იგი განსასჯელ თოლორდავას, მოწვე კ. ჭანტურია უპასუხა:

... რეჟისორს ამყარებდა რაიონში. იყო ჯგუფი, რომელიც ყმალობდა და არმედა მოსახლეობას, იყო ჯგუფი, რომელიც წესრიგს ამყარებდა. ეს ამათ რიგებში იყო". სახელმწიფო-რივი დამცველის როსტომ კუტალიას კითხვაზე - "ეს იგი, თქვენ გემარტობათ წესრიგის დამყარებაში?" - მოწვე უპასუხა: "პროკურატურას კი არ ემარტობდა, უბრალოდ, წესრიგს ამყარებდა. მე მას არ ვიცნობდი. მარტში, როდესაც მოხდა თავდასხმა ზუგდიდის პოლიციის განყოფილებაზე, იქ სამი პოლიციელი იყავა. მაშინ აღიძრა ს/ს საქმე, მე ვაღდეგებოდი ვიფიქრო ამ ფაქტთან დაკავშირებით ჩამეტარებინა ძიება, დამეკითხა - რამე ხომ არ იცოდა ამის შესახებ."

ასევე ვაღდეგებოდი ვიფიქრო ჩამომერთმია გვარამიას კუთვნილი იარაღი, მაგრამ ამის საშუალება არ მომეცა - ესენი აფხაზეთში წავიდნენ საომრად და რა გვექნა? დიახ, შეიარაღებულები წავიდნენ, იარაღს ვერ ჩამოვართმევდი, ვროვნულ საქმეზე მიდიოდნენ... მე ამათ აფხაზეთში ვერ წავყვებოდი..."

შემდეგ სასამართლოს წინაშე წარდგა მოწვე ნონა ნიგრაძე, 9 მარტის შეტაკების დროს დაღუპული ზუგდიდის პოლიციის თანამშრომლის, გელა ნიგრაძის მეუღლე:

"8-დან 9 მარტს ჩემი მეუღლე მორიგე იყო. იგი მუშაობდა ზუგდიდის შს განყოფილებაში "ობეხე"-ს უფროსის მოადგილედ. გაბრუნებისას, ასე, სულის ზუთ წითეზე გავიდა არანორმალური, უწყვეტი სროლა. მიიღო დიდი 7 საათზე გავიდა სახლიდან, რადგანაც მანამდე კომენდანტის საათი იყო. ბაზრამდე მივედი და ჩვენი "ნივა" დავინახე - დაცხრილული იყო. წავედი მილიციისკენ... სასწრაფო დახმარების მანქანის კარი შევაღე და დავინახე ჩემი მოკლული მეუღლე... სახლში გადავასვენეთ. ვიცოდი, ექსპერტიზა იყო საჭირო, მაგრამ არავინ არ მოსულა. მე მოვიყვანე მეზობლები, გადავუღეთ სურათები და სხვადასხვა ადგილას შევინახე: შემეშინდა, არ წაერთმიათ. მითხრეს, შენი ქმარი ჯემალ ქობალია მოკლათ. წავედი ჯემალ ქობალიასთან, თან დეიდაჩემს დავუბარე, თუ რამე მომივა, იცოდეთ-მეთქი, სხვისთვის არ მიიქცევი. მივედი, სადაც ქობალია იყო, კაცივით გადავუღე მანქანას, მანქანაში ჩამსვენს, უკან სექსზე, შუაში. ვკითხე, ქმარი რატომ მომიკალი-მეთქი. "მე არ მომიკალია. ყველა თანამშრომელი გაფრთხილებული იყო თავდასხმის შესახებ". მერე პოლიციის თანამშრომლებს ვკითხე - მათ უარყვეს, ჩვენ არავერი ვიცოდით. ვიკაცის ეპიზოდით და იმტომ არ თქვეს, გაფრთხილებულები იყვნენ უფროსები. ვიკაცის ძალით მიყვანილი პოლიციის უფროსები რომ დავსვით, იმტომ მოხდა ეს. ჩვენი მეუღლეები ხალხს იცავდნენ."

ყველაზე მეტი დანაშაული პოლიციის უფროსს მიუძღვის, ყველა რომ გაუშვა და თავისი სახლის დასაცავად წავიდა, ბიჭები კი - გაწირა, განყოფილებაში დატოვა. ის უნდა დაისჯეს, დღეს რომ გაბრუნდა დაღი."

მოსამართლე ლ. ბოჭორიშვილის კითხვაზე, იცნობდა თუ არა იგი განსასჯელ თოლორდავას, ქ-ნმა ნონა უპასუხა: "ამ კაცს ვიცნობდი როგორც პატიოსან ადამიანს, ცხოვრებაში ქორელები და ბანდიტებთან არ მინახავს. ვიცნობდი, როგორც "სვიდაისტს". არაფერი მჭირდება ეს კაცი, მე "არავისტი" ვარ..."

მოსამართლის შეკითხვაზე, ხომ არავინ დაუკავებიათ მისი მეუღლის მკვლელობისთვის და მას თავად ვიმეზუ ხომ არა აქვს გეგმა, მოწვე ნ. ნიგრაძემ აღნიშნა:

"იმას დღესაც ვერ დააკავებენ - ისე დაღი იარაღით. თავდასხმას ჯ. ქობალია და გ. უნაგა ხელმძღვანელობდნენ. მე ამ საქმეს დღეს არ

გამოვეციდები, როცა აღარ შემეშინდება და ნორმალური ცხოვრება დადგება, მაშინ გამოვიძიებ. დღეს ასე ნებისმიერი შეიძლება დაიჭიროთ და ყველაფერი დააბრალეთ. მე თოლორდავასთან არაფერი საერთო არა მაქვს. ვინც დასჯერია, იმ ხალხს მოსთხოვონ პასუხი. ამ კაცისთვის დაბრალება იგივეა, ამ მდივან ბიჭს მოსთხოვონ პასუხი. თოლორდავა მაშინ კომბინატში იყო..."

მოსამართლემ გამოაქვეყნა საბრალდებო დასკვნა, სადაც აღნიშნულია, რომ თოლორდავა შეიხვედრის ადგილზე იმყოფებოდა დაახლოებით დილის 8 საათზე, რამაც გამოიწვია მოწვე ნიგრაძის აღშფოთება:

"8 საათზე იქ აღარაფერი აღარ იყო, დამთავრებული იყო ყველაფერი, ხანძრის ჩასაქობად თუ მოვიდოდა, თორემ უკვე ყველა დახოცილი და გაყვანილი იყო..."

ზუგდიდის პოლიციაზე თავდასხმის ფაქტთან დაკავშირებით სასამართლო სხდომაზე მოწვეს სახით დაკითხვები იყვნენ ზუგდიდის პოლიციის განყოფილების თანამშრომლები.

ნოდარ კანკია - ს/ს სამეგრეოს უფროსი ოპერატიული:

"ჩვენ მოძრავე ჯგუფი ვიყავით. პოლიციისკენ მივიდოდით მანქანით, მოქმედა სროლა ორი მხრიდან - პოლიციიდანაც და მოძირდაპირე მხრიდანაც..."

მოსამართლის შეკითხვაზე, იცნობდა თუ არა იგი ი. თოლორდავას, ნ. კანკია უპასუხა: "დიახ, ჭკადუაში ცხოვრობს, იმ სროლების დროს იქ არ მინახავს, 40-60 მეტრზე ვიყავი სროლის ადგილიდან. ჯემალ ქობალია კი დამიხსნა - "სუ გეშინიათ, არ მოგვლათო". ჯემალს ვიცნობდი, ერთად ვმუშაობდით პოლიციაში."

პროკურორ თ. ლალიაშვილის კითხვაზე, რა საქმიანობას ეწეოდა ი. თოლორდავა, მოწვე ნ. კანკიამ უპასუხა: "კანონიერი მთავრობის დამცველი იყო - ზუგდიდში წესრიგს იცავდა..."

თემურ ფოფია - საგზაო პოლიციის უფროსი ინსპექტორი, რომელიც 1992 წლის 8-9 მარტს იყო დამის ოპერატიული დაღუპულ კ. თოლორდავას, ნიგრაძისა და გ. ქორეასთან ერთად. როგორც მისი ჩვენებიდან გაირკვა, გ. ნიგრაძისა და გ. ქორეას ეძინათ "ნივა"-ში, რომელიც პოლიციისა და პოლიკლინიკის შენობებს შორის იდგა. პოლიკლინიკაში დაბანაკებული იყვნენ თავდასხმეულები.

"სროლა რომ დაიწყო, - განაცხადა მოწვე თ. ფოფია, - მანქანაში შეძინა და არ ვიცო, პირველად საიდან გაისროლეს. სუთი იყო დაწყებული. როცა გამოვდებოდა, - უკვე ორივე მხრიდან ისროდნენ. ასალგამოვდებულს მხარი მექცა და პოლიკლინიკისკენ წავედი. იქ შეიარაღებული ხალხი იყო და მითხრეს, პოლიციაში "შეხდებიან" არიანო. ვთხოვე, გამიშეთ და პოლიციისკენ წავიდათამ მივედი, მაგრამ ჩვენმა არ გამიდეს, ცეცხლი გამისხნეს და უკან გამოვბრუნდი. მანქანაში დაჭრილები დავინახე, დავიყვირე - მანქანისკენ მივდივარ, დაჭრილები არიან-მეთქი. სულ ვიძახდი და არ მესროდნენ. მასხვეს, პოლიკლინიკაში ვნახე "პუსეინა", მაშინ არ ისროდა... ყველაფერი 9 საათისთვის დასრულდა."

განსასჯელმა კატეგორიულად უარყო მოწვეს ჩვენების ეს ნაწილი: "სუთ საათზე მე კომბინატშიც მნახეს, იქ ვარ დასახლებული. პოლიციასთან 8 საათზე მივედი."

ნუგზარ ცხაკია - ზუგდიდის შს სამმართველოს ინსპექტორი, რომელიც ასევე მორიგებდა 8-9 მარტის დამით:

"სროლა დაიწყო 4 საათისთვის. ჩვენი შენობა შეზარდა. იქვე იყო ქუთაისის მაჟორიტა კორპუსი თუ შინაგანი ჯარი - ელგუჯა ბუცხრიკიძის ხალხი. გაჩნდა ხანძარი. მე ცეცხლმორიდებულ ბოძი დამეცა და გონება დავკარგე, არაფერი არ მახსოვს - ერთ-ერთმა ოჯახმა შემეფარა. თოლორდავა იქ არ მინახავს."

27 აპრილის სხდომაზე სასამართლო შეუდგა მოწვეების დაკითხვას 1992 წლის 5 სექტემბერს მარტვილის პოლიციაზე თავდასხმის ფაქტთან დაკავშირებით, რომლის დროსაც დაიღუპა მარტვილის პოლიციის 3 თანამშრომელი და კანონიერი გვარდიის ორი მებრძოლი. დაკითხული იქნენ ქუთაისის პოლიციის თანამშრომლები - თ. არემიძე, ე. რეხვიაშვილი და თ. ივანიძე. მათი ჩვენების თანახმად, სექტემბრის დასაწყისში, ქუთაისის პოლიციის ხელმძღვანელობის გადაწყვეტილებით, 20-25 კაციანი ჯგუფი მიავლინეს ქ. მარტვილში ჯეჯელავების ჯგუფის ასალგამად. მოწვემმა აღნიშნეს, რომ სროლის დროს ისმოდა ყვირილი - "პუსეინა" ვარ, გამასურდას წარმოადგენელი,

დაყრეთ იარაღი! ადვოკატი ვ. წიკლაური შეეცაზა მოწვე რეხვიაშვილს:

"ჩვენებაში ნათქვამი გაქვთ, რომ კაცი, რომელიც ამას ყვიროდა, უაქცენტოდ დააპარაკობსო. ამ დარბაზში ყველა დაადასტურებს, რომ ი. თოლორდავა მკაცრი მკერული აქცენტით საუბრობს". მოწვეს პასუხმა დარბაზი გაამხიარულა: "ძირითადი ხმა იყო მკერული კილოთი, თორემ - "მე პუსეინა ვარ" - ქართულად ყვიროდაო", და დარბაზის რეაქციით გაღიზიანებულმა მოწვემ დაუმატა - "ეხლა ვიტყვოდი, რომ ქართულად უაქცენტოდ დააპარაკობსო", რამაც თვით სასამართლო კოლეგიის მთელი შემადგენლობის დიმილი გამოიწვია."

მოწვე ივანიძემ დაწვრილებით მოუთხოო სასამართლოს შეტაკების შესახებ: "როდესაც სროლის ხმა გაისმა, ბიჭებს უფთხარი გაგვესხნა ცეცხლი. გ. კუჭუხიძემ დაგვეტრა თვალის არეში, მუცლის არეში დაიჭრა ადგილობრივი მილიციის მუშაკი ციკოლია. შემოიჭრნენ შენობაში, გამოვიყვანეს, იქ იყო ჯანელიძე, მალაფერიძე, რომელიც ეხვეწებოდა - "არ მოქალათ, სამი შეილი მაკავსო"... მე და ჩემს თანამშრომელს, ბენიძეს დაჭრილი ციკოლია მიგვეყვოდა იქვე მახლობელ ოჯახში. სასტუმროს მხრიდან მობრძნენ გარდაიღებოდა: ჩვენი ბიჭები მოგიკლესო და მალე გაისმა ჯერის ხმა... ამ დროს დავკარგე გონი. გონს რომ მოვედი, ოჯახში ვიწვიქი. იქ გავიგე, რომ ჩვენი სამი თანამშრომელი - ჯანელიძე, მალაფერიძე და შურდია მოკლეს."

პროკურორის შეკითხვაზე, წინასწარი ძიების დროს რატომ არ მიუთითა, რომ ისმოდა ყვირილი - "პუსეინა" ვარ, დაგვინებდითო", მოწვე ივანიძემ უპასუხა, - ეხლა გამახსენდაო.

განსასჯელმა ი. თოლორდავამ მოწვეთა ჩვენებები უარყო და განაცხადა, რომ პოლიციის შენობასთან მისი მისვლის მომენტში უკვე მოკლული იყო ორი გვარდიელი და ორი პოლიციელი, დანარჩენებს სცემდნენ გამწვანებულ მებრძოლები - ხალხი მოგიკლესო. "გ. კუჭუხიძეს მკიდას ურტყამდნენ თავში, მე რომ არ მომეწრო, მასაც მოკლავდნენ - გამოვიყვანე და გავიშე".

ი. თოლორდავას ჩვენება უკუთხვის გადარჩენის შესახებ დადასტურდა მოწვე ივანიძემაც. მისი თქმით, იმ ოჯახში, სადაც იგი იმყოფებოდა, მოვიდა კუჭუხიძე და საუბარში ასხენა, რომ იგი ვიღაცამ გადარჩინა.

28 აპრილის სხდომა დაეთმო მოწვეთა და დახარალებულთა ჩვენებების შეჯერებას და დაუსუსტებას. განსასჯელმა გააკეთა განცხადება და

სასამართლო კოლეგიის თავმჯდომარემ მიმოიხილა განსასჯელის იარაღის დადასტურებული საბუთები, საიდანაც ირკვევა, რომ წალენჯიხის ბატალიონის წევრი ი. თოლორდავა დააკავს 1994 წლის 1 დეკემბერს დღის 12.00 სი-ზე თავისი სახლში, 13.00 სი-ზე წარმოადგინეს წალენჯიხის რ-ნის მილიციაში. დაკავებისას არაფერი აღმოაჩნდა, წინააღმდეგობა არ გაუწევია. 14.00 სი-ზე ჩამოყვანეს ზუგდიდში, როგორც თვითონ განსასჯელს აღნიშნა, 30 კაცის თანხლებით.

ამის შემდეგ გამოქვეყნდა ზუგდიდის პოლიციის უფროსის ფრიდონ ადამიას მიერ ხელმოწერილი გადაწყვეტილება, რომლის თანახმად, გვარდიის მეთაურს ი. თოლორდავას კომენდანტის საათის დარღვევისთვის შეეფარდა 30 დღით პატიმრობა და იგი მოთავსებულ იქნა ზუგდიდის იზოლატორში.

სანქცია პატიმარს წარედგინა მხოლოდ 20 დეკემბერს, ამასთან, მისი ხელმოწერა სანქციაზე არ იყო. ამ ორ დოკუმენტს შორის არსებული წინააღმდეგობა აშკარაა.

გამოქვეყნებულ იქნა აგრეთვე განსასჯელის განცხადება მისი ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესახებ: 1995 წლის მარტში, საქმის ძიების დასრულების მოთხოვნით, ი. თოლორდავამ გამოაცხადა შემშლლობა, რასაც მოჰყვა მისი ჯანმრთელობის მკვეთრი გაუარესება - მუცლის არეში საშინელი ტკივილების გამო. იგი ვერ იღებდა საკვებს 16 დღიანი შიმშილობის შემდეგ პატიმარს წარედგინეს საბრალდებო დასკვნა.

ადვოკატმა ვ. წიკლაურმა სთხოვა სასამართლო კოლეგიას ყურადღება მიექციათ იმ ფაქტისთვის, რომ საბოლოო დაკითხვის დროს, მიუხედავად იმისა, რომ ი. თოლორდავა ამ ჩვენებაში უარყოფს წინა ჩვენებებს, არ არის დასაშვლი საგადასტურებელი კითხვა - რატომ არ ადასტურებს პატიმარი წინა ჩვენებებს.

სხდომის ბოლოს მოსამართლემ შემოიტანა წინადადება: იმის გამო, რომ 9, 10 და 11 დეკემბერს ი. თოლორდავას მოწვეს სახით დაკითხვებს არ ესწრებოდა ადვოკატი, ამ ჩვენებებს არ გააჩნია მტკიცებულების ძალა.

1 და 4 მაისის სხდომები გადაიდო მოწვეთა გამოუცხადებლობის გამო.

5 მაისის სხდომაზე გამოქვეყნდა რამდენიმე ჩვენება, მათ შორის გვარდიის გურია-იმერეთის პოლიცის მეთაურის, ამჟამად პატიმრობაში მყოფი სოსო ჟღენტისა. აგრეთვე შემთხვევის ადგილის დათვალიერებისა და გარდაცვლილთა გვამების გამოკვლევის ოქმები, წალენჯიხის პოლიციის ცნობა, რომელშიც ნათქვამია, რომ "ი. თოლორდავა მართლაც წალენჯიხის პოლიციის რაიონ მკომპრობტირებელი არ გააჩნია".

ნინო ჩექელაშვილი

განცხადება

საინფორმაციო საშუალებებს

იგორ თოლორდავას განცხადება, გაკეთებული 1995 წლის 28 აპრილს სასამართლო სხდომაზე

მე, იგორ თოლორდავა, 1991 წლიდან პრეზიდენტის ჯარების სოსუმის ბატალიონის წევრი, 1993 წლიდან კი - წალენჯიხის ბატალიონის წევრი, 1 წელი და 5 თვეა ვიმყოფები თბილისის 1 საგამომიებლო იზოლატორის N101 საკანში. პრალად მედგება სამშობლოს დამცველ ბანდიტებში. ჩემი ბანდიტური ქმედება გამოისატება მარტვილის პოლიციაზე თავდასხმაში 1992 წლის 5 სექტემბერს.

ნება მომეცით მოგასხენოთ შემდეგი: 1992 წლის 5 სექტემბერს, წალენჯიხაში გამართულ გვარდიის მეთაურთა თათბირზე გადაწყდა მარტვილის რ-ნის გაკონტროლება და წესრიგის დაცვა, რადგანაც იქ არ იყო არც პოლიცია, არც სახლბო დაშპირი, გამწვანებული იყო კრიმინოგენული ვითარება. შეიკრება 150-მდე კაცი. როგორც კი შეველით ქ. მარტვილში, მოულოდნელად გაისმა სროლა, რამაც იმსხვერპლა ორი გვარდიელი მამიდე დაიჭრა ექვსი. მე ამ დროს ვიმყოფებოდი კოლონიის ბოლოში. სროლის დაწყებისთანავე უკან მიმაგარ რამდენიმე მებრძოლიან ერთად, მიწას გავგვიკარი, არ ვიცოდი ვინ ან საიდან ისროდა თანდათან გავარკვე, რომ მკვლელია და სასტუმროდან გვესროლნენ. დაახლოებით ორი საათი შემდეგ დაიძახეს, მილიცია აღებულიათ. ყველანი იქითკენ გავიქეციით. მე დავინახე შემდეგი: ორივედა ფორმანი და უფროსი ხალხი, ალაგ-ალაგ გაისმოდა ცალკეული გასროლა. ერთი ასალგაბრდას უცნობები სცემდნენ. შემეშინდა, გამწვანებულ გვარდიელებს არ მოეკლათ, მივებრძოდი მათთან და ხელიდან გამოვგლიჯე. ეს ასალგაბრდა აღმოჩნდა გონა კუჭუხიძე ქუთაისის პოლიციის მეთაურს. მე უფროსარი ჩემი სახელი და გვარი და გავუწვი, რასაც იგი დამტკიცებდა და აღიარებდა. როგორც ვამრკვე, საქმე ყოფილა შემდეგში: ქუთაისის პოლიციის 24 კაციანი ჯგუფი თამაზ არემიძის ხელმძღვანელობით, პოლიციის უფროსის ელგუჯა ბუცხრიკიძის ბრძანებით, მივლინებულ ყოფილა ქ. მარტვილში ადგილობრივი პოლიციის დასახმარებლად ჯეჯელავების ჯგუფის წინააღმდეგ შესტაკებაზე, მარტვილში შემოსული გვარდიის ნაწილები ქუთაისის პოლიციის თანამშრომლებს მიიღეს ჯეჯელავების ხალხად, რომლებიც ცნობილი იყვნენ პოლიციის მიმართ თავიანთი სისასტიკით. მათ გაუფრთხილებელი ცეცხლი გასხნეს, რაც სასამართლოს 26 აპრილის სხდომაზე დადასტურებულა ქუთაისის სამმებრო განყოფილების თანამშრომლებმა არემიძემ, რეხვიაშვილმა და ივანიძემ. ამის გამო მედგება ბრალად ბანდიტობა.

სხვათა შორის, ეს ის ელგუჯა ბუცხრიკიძეა, რომელმაც 1992 წელს "შეხდებიანთან" ერთად დაარბია წალენჯიხა, აიყვანა უდანაშაულო ხალხი მძევლებად. ბუცხრიკიძემ და ჩაკვეტაძემ დაუცხრილეს ვეხები წალენჯიხელ ანხორ შინაის, სუთი შვიდის ოჯახს. რაც შეეხება მძევლებს, რომლებიც მათ თან წაიღეს, თითოეულზე მოითხოვეს ცდადითი ათასი მანეთი ოფინოვით. ამის შემდეგ მე, იგორ თოლორდავა უნდა გამასამართლონ სამშობლოს დამცველ ბანდიტების დანაშაულით. ჩემი მუხლი - სამშობლოს დამცველი - თვითონ ამბობს ყველაფერს რომ მე არ ვარ ბანდტი და ყაჩაღი. მივლი ჩემი წარსული გადმოაბრუნეს, რუსები მომიყვანეს სახლში, ვერ ნახეს ვერაფერი... აგერ კიტოვანი მივიყვანეს ციხეში, ასე უფთხართ: აი, თქვენი დაღუპული ხალხი აქ ვსივართ, აი, თქვენი დაქცეული ქვეყანა... არაფერი არ მიმახსენა.

4 მაისის ვალტერ შურდასა და გონა თხოზორიას საქმის სასამართლო სხდომაზე დასრულდა შუამდგომლობა მოწმეობად დაკითხულიყვნენ ბატონობაში მყოფი ვახტანგ (დოთი) ქობალია და სოსო უფენტი. მოსამართლე ტყველდაშვილის თქმით, ვინაიდან ამ პირთა საქმე ამჟამად წინასწარი სტიქიის სტადიაშია, მათი დაკითხვა საჯარო სასამართლო პროცესზე კანონის დარღვევა იქნება. ამიტომ მან დაადგინა დასახელებული მოწმეები დაკითხულიყვნენ საგამომიბელო იზოლატორში ყველა მხარის მონაწილეობით.

მოსამართლის მიერ მოყვანილი არგუმენტი, უფროდ შეესაბამება სინამდვილეს: პატიმრობაში მყოფი პირის სასამართლოზე დაკითხვა იმ ვითარებაში, როდესაც მისი საქმე ჯერ ძიებაშია, მათაც კანონიერად უნდა განვიხილოთ. მაგრამ ამ შემთხვევაში გამოცხადდა იწვევს თავად ტყვედაშვილის ასეთი მორიგეობა კანონისადმი: 1993 წელს მისი თავმჯდომარეობით ჩატარებულ ე. წ. "ყვარლის საქმის" სასამართლო პროცესზე ასევე საჯაროდ იქნა დაკითხული ვიქტორ დოხოვოუსკი, რომლის საქმის სიბრძნე იმსახრდა ასევე არ იყო დამთავრებული. ბინტერესია, რამ გამოიწვია მოსამართლის ასეთი მტკიანობა?!

* * *

5 მაისის სხდომაზე მოსამართლემ ამცნო საზოგადოებას, რომ ვახტანგ ქობალიამ უარი განაცხადა ჩვენების მიცემაზე და, საერთოდ, გამოცხადებაზე. მან სასამართლოს წარუდგინა წერილობითი განცხადება, რომელშიც აღნიშნავს, რომ ამ ცნობის ამ სასამართლოს უფლებამოსილება და სიავანობის განხილვისას გამოიყენონ მის მიერ მიცემული ჩვენებები.

რაც შეეხება სოსო უფენტის მიერ მიცემულ ჩვენებას, მოსამართლის თქმით, იგი უახლოეს ბაზაში გამოქვეყნდება.

5 მაისის სხდომა მოდიანად მივიღეთ იმის გარკვევა, ჰქონდა თუ არა განსახველ გონა თხოზორიას შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილის, საგზაო პოლიციის სამმართველოს უფროსის ვა გულუას მიერ 1993 წლის ნოემბრის ბოლოს გატეხული იარაღის ტარების უფლება და ზუგდიდის

ამის შემდეგ შემხვედა თხოზორია და მანვე გ. გულუას მიერ ზოლოტიან კლდეზე ხელმოწერილი დოკუმენტი - ცეცხლსასროლი იარაღის, პისტოლეტის ტარების ნებართვა. მან მითხრა, რომ უნდა კომენდანტის საათის დროს თავისუფალი გადაადგილების ნებართვა. მე დაავიწყდა, რომ ვეცოდით კომენდანტს. მივედი ადამიანთან და გადავეცი გონას თხოვან. მან თქვა: შენთან ერთად გამოცხადდეს და საშეს მივეცემ, დაუსრულებლად ვერ მივცემო. რამდენიმე დღის შემდეგ, რიცხვი არ მახსოვს - ეს იქნებოდა ნოემბრის ბოლო, დეკემბრის დასაწყისი - გონა მივიყვანე ადამიანთან, გააცანი და დავეტოვე. ცოტა ხნის შემდეგ იქიდან გამოსული გონა ჩემს თითხში შემოვიდა და მითხრა, საშეს მომიცაო, თან ხელში ეჭირა. მართალია, არ წამიკითხავს შიგ რა ეწერა, მაგრამ ხელში ნამდვილად ეჭირა საშეი."

შემდგომ მოწმე მოითხორო სასამართლოს, რომ დეკემბრის ბოლოს ადამიას დავალებით მივიყვანე გ. თხოზორია პოლიციაში და მოულოდნელად იქ გაიგო, რომ მას დაპატიმრებას უპირებდნენ. დ. სორდაის უკითხავს, რატომ იჭირეთ, რაზეც ადამიამ უპასუხა - მის დაპატიმრებაზე სანქცია მაქვსო. "ისე გამოვიდა, რომ მე დავატყვინე. მითხრა კიდევ გონამ - გამომიტყეო", - დასძინა მოწმე სორდაის.

პროკურორი და იქვე მყოფი ადამია ძალზე აღელვებდნენ ამ ჩვენებამ. ადამიამ კვლავ ჩვეულ სრიტს მიმართა, ხომ ვთქვი, ვინაა ნათესავი მომიყვანა, არ მახსოვს, ვინ იყო, არ მახსოვს, როდის იყო, თხოზორია თუ იყო და სხვა.

პროკურორმა საბაშვილმა ეჭვქვეშ დააყენა გენერალ გულუას უფლებამოსილება იარაღის ტარების ნებართვის გაცემის თაობაზე. "თქვენ ამდენი წელია მუშაობთ შს ორგანოში და როგორ ფიქრობთ, სამმართველოს უფროსი ჰქონდა ამის უფლება?" - დიდაქტიური ტონით ჰკითხა მან სორდაის. "მე ვერ წარმომიდგენია, რომ შს მინისტრის მოადგილეს ამის უფლება არ ჰქონდა" - იყო პასუხი.

შემდეგ მოწმედ გამოძახებულ იქნა აგრეთვე ზუგდიდის შს განყოფილების თანამშრომელი, ს/ს საქმეთა სამმართველოს ინსპექტორი თემურ უშანგის ძე გრიგოლაია, რომელმაც შეადგინა თხოზორია-

"ზუგდიდის პოლიციაში ყველაზე ჭკვიანი მე აღმოჩნდი"

- განაცხადა გონა თხოზორიამ

კომენდანტის ფრიდონ ადამიას მიერ გაცემული ნებართვა კომენდანტის საათის დროს თავისუფალი გადაადგილების შესახებ, არსებობდა, და ამოწმებული იყო თუ არა განსახველი და არსებობდა თუ არა მისი დაკავების საფუძველი.

ფრიდონ (გუკური) ადამია, რომელიც მოწმედ იქნა დაკითხული პროკურორის შუამდგომლობის თანახმად (აღსანიშნავია, რომ ადრე სასამართლოში არ დაკამათოვდა ადვოკატ მ. ნაგროსაშვილის ასეთივე შუამდგომლობა ფ. ადამიას დაკითხვის თაობაზე), უარყოფს ამგვარი საქმის გაცემის ვაჭარს და, საერთოდ, თხოზორიასთან იმ პერიოდში რამიმე კონტაქტის არსებობას. მან განაცხადა, რომ არ ახსოვს, როდის გასცა ასეთი საშე, გასცა თუ არა საერთოდ; არ ახსოვს, შეხვედრია თუ არა იმ პერიოდში თხოზორიას; არაფერი იცის თხოზორიასა და გ. გულუას შესხვედრის შესახებ; არ ახსოვს, როდის გაიცა თხოზორიას დაკავების სანქცია და ა. შ.

ფ. ადამიას ჩვენების კულმინაციური ნაწილი იყო "მაცნეს" პროპაგანდისტულ სტილში ჩამოყალიბებული ბრალდება იმის შესახებ, თუ როგორ უშლიდნენ ხელს აფხაზეთში გმირულად მებრძოლ ადამიას პრეზიდენტის მომხრეები, როგორ არ დაეხმარნენ სოხუმიზე შეტევის დროს, როგორ ჩაეტყველეს გზა კოდორზე, რის გამოც ასეულ ათასობით ადამიანს იძულებული გასცა სვანეთის გზით გადასულიყო ქუთაისში და, ადამიას თქმით, არც ერთი მათგანი ზუგდიდში არ შეუშვეს. საერთოდ, იმ დროს ზუგდიდში მტკიცებით არ ყოფილან გაუღებების გარდა. - ასე ამბობს ფ. ადამია.

* * *

ასთვის იარაღის ჩამორთმევის ოქმი. მისმა ჩვენებამ იმდენად დაანია და შეაშურა პროკურორი, რომ მან პირდაპირ მიმართა განსახველ თხოზორიას - თქვენი ჩვენება რომ მოგვეჩინა, გარკვეული წარმოდგენა გვექმნებოდაო. "ეს შემდგომ, ბოლოში, ყველაფერი ნელ-ნელა გაიხსნება" - უპასუხა თხოზორიამ, ადვოკატებმა კი დიმილი ვერ დამალეს.

რამ შეაშურა პროკურორი მოწმე გრიგოლაიას ჩვენებაში? იარაღის ჩამორთმევის ოქმის შემდგენლის თქმით, იგი გამოძახებული იყო შს სამმართველოს უფროსის, ჩიქობავას კაბინეტში, სადაც მხოლოდ თხოზორია და ჩიქობავა იმყოფებოდნენ. ამ უკანასკნელს ხელში ეჭირა იარაღი და მოუთითა შემოსულ გრიგოლაიას, რომ შეედგინა ჩამორთმევის ოქმი. ოქმში მითითებულია მფლობელების ვინაობა, იარაღის დასახელება და ნომერი, ვახანების რაოდენობა. ადვოკატის კითხვაზე - რას აკეთებდა თხოზორია, ედო თუ არა მას ხელბორკილები, სწევდა თუ არა წინააღმდეგობას, მოწმემ მშვიდად უპასუხა: "არაფერი არ ედო ხელზე, ეგ და ჩიქობავა ისდნენ და საუბრობდნენ". პროკურორისთვის უსიამოვნო ამ დეტალებს ისიც დაერთო, რომ ხსენებულ ოქმს ხელს აწერს მხოლოდ ჩიქობავა და გრიგოლაია, დოკუმენტზე არ არის თანამოწმეებისა და, რაც მთავარია, თავად თხოზორიას ხელმოწერა, ამასთან, საქმეში ჩაკრებულია ოქმის ასლი, ხოლო დედანი ზუგდიდშია - განსახველის პირად საქმეში პროკურორი რატომღაც საშინლად გაცაცხარა ადვოკატ ნაგროსაშვილის კითხვებმა, რომელიც მიზნად ისახავდა იმის გარკვევას, ჩანს თუ არა შემოსული ადამიანს ზუგდიდის შს განყოფილების სამორიეოლან. "ამას მნიშვნელობა არა აქვს ამ საქმისთვის" - გაიძახდა პროკურორი საბაშვილი და მასვე აზრისა აღმოჩნდა მოსამართლეს. "როგორ არა აქვს მნიშვნელობა, როდესაც პოლიციის სამმართველოში შედის შეიარაღებული ადამიანი, რომელიც თანაც იძებნება და მას არავინ არ აჩერებს", - თავისი აღმოთქმა გამოხატა ადვოკატმა ნაგროსაშვილმა.

პროკურორი აშკარად ცდილობდა ხელი შეეშალა დამცველებისთვის იმ საკითხის გარკვევაში, რაც ეხებოდა 1993 წლის ნოემბერ-დეკემბერში განსახველ თხოზორიას უშუალოდ კონტაქტებს შს უწყების სხვადასხვა რანგის მოხელეებთან, ფ. ადამიამ ჩვენებაში ხაზს უსვამდა, რომ თხოზორია იყო ტყვე და მასთან კონტაქტი არ ჰქონდა. მართლაც, თუ იგი შემოიღობეს, მაშინ რის საფუძველზე დაპატიმრეს?!

სხდომა დაითავსდა განსახველ თხოზორიას მოკლე განცხადებითა და რიტორიკული კითხვით: "ზუგდიდის პოლიციაში ყველაზე ჭკვიანი მე აღმოჩნდი. შემიძლია თუ არა ყოველთვის ამის შემდეგ განცხადო, რომ ეს იარაღი მე საერთოდ შემოვიღე?" მოსამართლემ უნდა საპროცესო კონტაქტებს შეეფარა თავი - "მე არა მაქვს უფლება ასეთ კითხვებს პასუხი გავცეო".

ნინო ჩენგაშვილი

ახალი პოლიტიკური სასამართლო პროცესები

რამაზ ვანიშვილის საქმეს სამხედრო სასამართლო იზილავს

უახლოეს დღეებში იწყება კიდევ ერთი პოლიტიკური პროცესი - ამჯერად უკვე სამხედრო სასამართლო განიხილავს კანონიერი გვარდიის გორის ბატალიონის უფროსის - რამაზ ვანიშვილის საქმეს.

1993 წლის ნოემბრიდან იმყოფება პატიმრობაში. 1994 წლის ივნისში დაავადდა მძიმე ფორმის ინფექციური პნევმატით. მოუხდავად მისი მრავალჯერადი მოთხოვნისა და საერთაშორისო წითელი ჯვრის ჩარევისა, არ იქნა გადაყვანილი ჰოსპიტალში სამკურნალოდ, არავითარი მკურნალობა არ ჩატარებია. ავადმყოფობის დროს იმყოფებოდა ათკაციანი საკანში, სადაც ხშირად ათ კაცზე გაცილებით მეტი ადამიანი იყო.

რამაზ ვანიშვილს ბრალად დასდეს სამშობლის

სამხედრო ოპერაციებში. ჩემი დაპატიმრება, ჩემი ძმისა და მეგობრის სიცოცხლის ხელყოფა ფაქტობრივი უკანონო ხელისუფლების მხრიდან პოლიტიკური ანგარიშსწორებაა - ჩემი ძმაც და ჩემი მეგობარაც ჩემდამი დაქვემდებარებული ბატალიონის წევრები იყვნენ."

განსახველთა მოთხოვნა დაკმაყოფილებაში

12 მაისს უზენაეს სასამართლოში, განსახველთა მოთხოვნის თანახმად, გაგრძელდება "გამსახურებასა და მის მომხრეთა" განსაზღვრული საქმიდან ზურაბ ბარძიმაშვილისა და ომარ კოჭლამაზაშვილის ავადმყოფობის გამო გამოყოფილი საქმის

რამაზ ვანიშვილი დაიბადა 1964 წლის 24 იანვარს ქ.გორში. განათლებით ინჟინერი, ჰყავს მეუღლე და ორი მცირეწლოვანი შვილი. დაპატიმრებამდე ირიცხებოდა საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებულ ჯარში ოფიცერად - გვარდიის მაიორად. იყო გორის რაიონის საკრებულოს დეპუტატი და ეკოლოგიური კომისიის თავმჯდომარე.

სასამართლო განხილვა. სასამართლო კოლეგიის თავმჯდომარედ დანიშნულია მოსამართლე საყვარელიძე.

* * *

უზენაეს სასამართლოში 5 აპრილს დაწყებულ მორიგ სასამართლო პროცესზე განიხილება ჯუმატორ ნიკანდროს ძე ქარდავას საქმე, რომელშიც მას ბრალი ედება, რომ 1992 წლის ზაფხულში სოფელ საჩინოს ტერიტორიაზე, თავისი ნათესავის ოჯახში მალაგდა მოტაცებულ "მს" მაღალი თანამდებობის პირებს - რომან გვენცაძეს, სარალიძესა და ხახალას. როგორც განაცხადა განსახველის ადვოკატმა ვლადიმერ ქირიამ, საქმის მასალების თანახმად, გატაცებულები კაყოფილებას გამოიქვეყნენ იმ ჩინებული მიღებისა და მასპინძლობის გამო, რომელიც მათ აღმოუჩინეს ქარდავას ნათესავებმა.

1994 წლის 19 აგვისტოს ციხიდან გამოგზავნილ განცხადებაში რამაზ ვანიშვილი წერს: "1993 წლის 19 ნოემბერს, სადამოს ჩემი სახლის ეზოში ვიმყოფებოდი მე, ჩემი ძმა და ჩემი მეგობარი. ამ დროს თავს დაგვეხსნენ შეიარაღებული სამოქალაქო პირები, რომლებიც, როგორც მოვიგონებთ შევიტყვეო, "მხედრობის" წევრები ყოფილან. მათ გაუფრთხილებლად გაგვიხსნეს ცეცხლი ავტომატური იარაღიდან და ადგილზე მოკლეს ჩემი ძმა და ჩემი მეგობარი, მე კი ხელში დაგვიჭერ და დიდი რაოდენობით სისხლს დაეკარგე თავდასხმებულმა შემთხვევით და წამიყვანეს საავადმყოფოში. პირველადი დახმარების აღმოჩენისთანავე, ჯერ კიდევ ნახევრად უგონო მდგომარეობაში, დამკითხეს სუკანის თანამშრომლებმა. მთელი დღეს, დილით გადამიყვანეს ქ. გორის პოლიციის სამმართველოს საკანში, სადაც კვლავ დამკითხეს. 1993 წლის 25 ნოემბრიდან ვიმყოფები თბილისის I იზოლატორში. წაყენებულ ბრალდებებში თავს დამნაშავედ არ ვცნობ. ვიბრძოდი განდევნილი კანონიერი ხელისუფლების შეიარაღებული ძალების რიგებში. გმონაწილეობდი გარე აგრესიისგან საქართველოს დასაცავად წარმოებულ

განსახველი დაპატიმრებულ იქნა 1994 წლის 4 იანვარს ჩვეული კანონდარღვევის წესით - საკუთარ სახლში, ღამის სამ საათზე, კომენდანტის საათის დარღვევის მოტივით. სანქცია დაკავების შესახებ არ არსებობს. მის პირად საქმეში ჩადგენილია წალენჯიხის კომენდანტის ზარანდის მიერ 4 იანვარს შედგენილი დაკავების ოქმი, რომელშიც ჯ. ქარდავას დაპატიმრება მოტივირებულია საპროცესო კანონის 121-ე მუხლით (დროებით ეჭვით-ტანილი). იმსახრდა მას აბრალდებდნენ 1992 წელს შს განყოფილებაზე ბანდირტურ თავდასხმაში მონაწილეობაში.

ადვოკატის თქმით, განსახველის პატიმრობაში ყოფნის დროს არ იყო დაცული დაკავებისა და საგამომიბელო საქმიანობის წარმოებისთვის კანონით გათვალისწინებული ვადები.

ჩვენ, აბაჰის მოსახლეობა, მკაფრ პრეტენტს გააოგოვებთ

იმის თაობაზე, რომ ორ უდანაშაულო ადამიანს - პეტლახანას და ი. დოკუბეს მიესაჯათ დახვეტა, როგორც საერთაშორისო შუამდგომლობის სასამართლო პროცესი მიმდინარეობდა ადამიანის უფლებათა და პროცესუალური ნორმების უხეშად დარღვევით. იყო პატიმარობა წამების ფაქტები. ჩვენ, ქვემოთ ხელის მოწმენი მოვითხოვთ დაიშალოს "ზეად გამსახურებასა და მის მომხრეთა" საქმე და გადაეცეს იგი ხელახალ ძიებაში.

ტატიმრებისთვის სასიკვდილო განაჩენის გამოტანა შევარდნაძის რეჟიმისთვის გადაიქცა, წინ კი მრავალი ასეთი სასამართლო პროცესია, მოგითხოვთ: სამართალდამცავმა ორგანოებმა გამოიჩინონ კეთილგონიერება, ნუ დემორჩილებიან რეჟიმის კონსერვატორებს, გაითვალისწინონ ის ათორატური, რაც ველდახიან-დოკუბის სასიკვდილო განაჩენს მოჰყვა მთელს მსოფლიოში და სრული ობიექტურობით გამოიძიონ პოლიტატიმართა მიმართ აღორული ყველა სისხლის სამართლის საქმე.

ქუნთელია მარინე ესკია ნანა ესკია ნონა გვილია გრიალა

სულ 37 ხელმოწერა

დღეს, მთელი მსოფლიო ომის დასრულების შემდეგ, ქართული ისტორიული მემკვიდრეობის მოვლა შეადგენს სრული, მიუკერძოებელი სიძარბოსის როგორც ომის წლებში ქართული პოლიტიკური ემიგრაციის მოვალეობის, ისე მესამე რაიხის აღდგენაში მოქმედი საგანგებო უწყების - სახელმწიფო პოლიტიკის შესახებ. ამ დროისათვის წლის მანძილზე გამოცემულ სამეცნიერო ლიტერატურასა და მრავალრიცხოვან პუბლიცისტურ წერილებში აშკარად შეიმჩნევა მთავარი დანია - ფაშისტად იქნას სახელმწიფო ყველა დროს თუ საზოგადო მოღვაწე და წყალობით, მათაც განგებამ სხენებული ხანის გერმანიაში უნა ცხოვრება.

როდესაც ვსაუბრობთ მესამე რაიხის კავკასიურ პოლიტიკაზე, უპირატესად უნდა განვასხვავოთ მთელი პიტლერის ერთგული დასისა და მისადმი მიმართული განწყობილი დაჯგუფების პოზიცია პრობლემატიკის მიმართებაში. იმპაბინდული მანის საგარეო საქმეთა და სამხედრო დეპარტამენტში, აგრეთვე აღმოსავლეთის საქმეთა სამინისტროში მრავალად იყვნენ სადადმოზრუნველი

სახელმწიფოებრიობის მატარებელი კავკასიელი ერები, კერძოდ ქართველები, სომხები და აზერბაიჯანელები იმ სახელმწიფოს დაუჭერდნენ მხარს, რომელიც დაასრულებდა ამ ხალხებისათვის რუსების მიერ წართმეული პოლიტიკური თავისუფლების შეთავაზებას.

აღნიშნული, რომ გერმანიის არმიასთან კავკასიელთა და, კერძოდ, ქართველების თანამშრომლობა გამოწვეულია არა ფაშისტისადმი, როგორც იდეოლოგიისადმი მათი სიმპათიით... არამედ სამშობლოს გათავისუფლების მიზნით. - აღნიშნავს ბენი მკვიტაშვილი თავის მოგონებებში (იხ.: მ. კვიციანი, "ჩემი თავგადასავალი". - კრებული "მასალა ამერიკული დიპლომატიისთვის". მერაბ კვიციანი, "მემგ. გ. გაჩეჩილაძე", თბ., 1991, გვ.7). გამოკითხვის შედეგად სწორედ ბენი მკვიტაშვილის პასუხები იქნა მიჩნეული საუკეთესოდ და ჩვენი თანამემამულის ეს ვრცელი პასუხი წარედგინა პირადად უინსტონ ჩერჩილს.

ისინი საპუბლიკოსი იბრძოდნენ

გერმანიის კავკასიური პოლიტიკა და ქართული პოლიტიკური ემიგრაცია (1939-1945).

დაწინ, უმაღლესი კვალიფიკაციის ექსპერტები, შეიქმნა არ იზარებდნენ, აკრიტიკებდნენ პიტლერის და მის პოლიტიკურად აღმოსავლურ პოლიტიკას, საგარეო სადადმოზრუნველობის მოღვაწეობის, როგორც იყვნენ: გრაფი ფონ შულენბურგი, გენერალი გრაფი ფონ შტაუფენბერგი, გენერალი გრაფი ფონ კლაისტი, გრაფი როზენბერგი, ლ. ოტო ბრაუტეიხი, პროფ. გერპარდ მენდელ, ლ. ოტო ბრაუტეიხი ფონ ბიტერფელდი, ასევე ბიბლიო დიპლომატი ოტო შილერი და სხვანი, მდინე არ იზარებდნენ პიტლერის აღმოსავლურ პოლიტიკურ კურსს.

სამინისტროს უმთავრეს ექსპერტად ითვლებოდა ბრესლაუს და ბერლინის უნივერსიტეტების პროფესორი მიხეილ ახმეტელი.

ეტი სარგებლობდა კავკასიის საკითხთა ექსპერტი, წარსულში (1919-1921 წ.წ.) ლონდონში საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის საელჩოს პირველი მდივანი ანდრია (ანდრო) გუგუშვილი. ინგლისის ხელისუფლების მიერ სწორედ იგი იქნა წარგზავნილი პარიზში. მას და ქართული პოლიტიკური ემიგრაციის სხვა რამდენიმე თვალსაჩინო წარმომადგენელს დაკისრებული ჰქონდათ უაღრესად პასუხისმგებელი მისი კავკასიის ხალხთა ემიგრანტული პოლიტიკური ძალების საერთოკავკასიური პოლიტიკური ანტისაბჭოთა ფრონტის შექმნისა და საფრანგეთის და გერმანიის დიპლომატიკის მოლაპარაკებათა წარმოადგენი. მას დიდ დახმარებას უწყვეტდნენ არაკლი ბაგრატიონ-მუსხრანელი, ალექსანდრე ასათიანი, ლეო კერესელიძე, შალვა მაღალაკელიძე, ექვთიმ ნოზაძე, მიხეილ (მისაკო) წერეთელი, ლევან ზურაბიშვილი, ელისე პატარაძე და სხვანი, აგრეთვე აზერბაიჯანისა და განსაკუთრებით - ჩრდილოეთ კავკასიის ემიგრანტული წრეების თვალსაჩინო წარმომადგენლები (რასულზადე, კანტემირი, დიდი იმამ-შაჰიდის შვილიშვილი - შ. შამილი და სხვ.).

2. ზრუნვა გერმანიაში მცხოვრებ ქართველებსა და ქართველ ყოფილ სამხედრო ტყვეებზე; 3. ქართველი ტყვეებისათვის სულიერი და მატერიალური დახმარების აღმოჩენა, ზრუნვა მათი დასწრისათვის.

გერმანიის, საგარეო საქმეთა და აღმოსავლეთის საქმეთა სამინისტროების კავკასიური პოლიტიკის ასზე მეტად მნიშვნელოვან ცნობებს ვხვდებით თურქული პოლიტიკური ემიგრაციის თვალსაჩინო წარმომადგენლის, მეორე მსოფლიო ომის წლებში მსახურის მაღალი ხარისხის ოფიცრის, ომის დროს კი აშშ-ს არმიის სამედიცინო სამსახურის უფროსის, დოქტორ გივი გაბლიანის ნაშრომში "მსოფლიო ომი და ქართველები" (გაზეთი "საბჭო", №17, 1990 - №11, 1991). "ჩრდილო კავკასიის აღების შემდეგ, იქ გერმანელების თავისუფლად საგანგებოდ განსხვავდებოდა ცნობილ დადამიანურ "აღმოსავლურ პოლიტიკასთან", როგორც სხვა დაპყრობილ ადგილებს პიტლერის დროით თავს დაატყდა. ამის მიზეზი ის იყო, რომ პიტლერის, საერთოდ, კავკასიის მიმართ გარკვეულ გეგმას არ ჰქონდა. ეს გარეთოება გამოიყენა რბანულ მხედრობის მეთაურთა იმ ნაწილმა, რომელიც დარწმუნებული იყო, რომ პიტლერი მათ შობლოს დაღუპვისაკენ მიაქნებდა და ამ მიზნებისთვის შეცვალა შედეგისდაგვარად შეეცა. - აღნიშნავს ნაშრომის შესავალში ბენი გაბლიანი ("მაშული", №11, 1990, გვ.8).

აღმოსავლეთის საქმეთა სამინისტროში 1942 წლის დამდეგს შეიქმნა საგანგებო ქვედანაყოფი "პიტლერმეტელ"-ს სახელწოდებით, რომელშიც თურქესტანის (შუა აზიის) და ყირიმელ თათართა წარმომადგენლებთან ერთად მნიშვნელოვანი ადგილი ეთმობოდა კავკასიელ ერთა წარმომადგენლებს. აღმოსავლეთის საქმეთა სამინისტროში, შტაუფენბერგის, როზენბერგის, კოესტრინგის, ფონ უქსელის, კანარისის, ფონ ბიტერფელდის, ბრაუტეიხის, მენდელს და სხვა მოღვაწეთა რეალისტურ პოლიტიკურ კურსს უმაღლესი მიაქცევს მხარდაცხადი დიდი ბრიტანეთისა და საფრანგეთის მმართველმა წრეებმა და ეს არ იყო შემთხვევითი. გავისსენი 1939-1940 წლებში, როდესაც საფრანგეთის გენერალურ შტაბსა და ინგლისის ანალოგიურ უწყებას შორის ადგილი ჰქონდა ინტენსიურ მოლაპარაკებებს (პარალელურად მოლაპარაკებები მიმდინარეობდა ამ ორი სახელმწიფოს პოლიტიკური ხელისუფლების უმაღლესი უწყებების წარმომადგენელთა შორის) რუსეთის წითელი იმპერიის წინააღმდეგ სამხედრო კოალიციის შექმნის მიზნით.

მეორე მსოფლიო ომის ეს მონაკვეთი (1939-1940) დიპლომატიისა და სამხედრო ხელისუფლების ისტორიაში "უცნაური ომის" სახელწოდებითაა შესული. იგი დასრულდა 1940 წლის 10 მაისს საფრანგეთზე გერმანიის თავდასხმით. მანამდე კი, ბრიტანეთმა და საფრანგეთმა 1939 წლის საფრანგულში ჩაშალეს მოლაპარაკება მოსკოვში და მნიშვნელოვანდ შეუწყვეს ხელი საბჭოთა იმპერიისადმი ფინეთის დაბრუნებისთვის. როგორც ერთმა, ისე მეორე ქვეყანამ მნიშვნელოვანი დახმარება აღმოუჩინა ფინეთს (ამ მხრივ არცთუ უმნიშვნელო როლს ასრულებდა აშშ).

დაეუბრუნდა გერმანიას. ქართული და კავკასიური ძალების კონსოლიდაციის მიზნით. როგორც უკვე აღნიშნული, გერმანიაში იქმნებოდა კავკასიის ხალხთა წარმომადგენლობითი ორგანიზაციები.

ამ დროს ბერლინიში თავმოყრილი იყო ერთი ვლადი ქართველი პოლიტიკური მოღვაწეობისა, მოწვეული გერმანიის მთავრობის მიერ სხვადასხვა ქვეყნებიდან. ესენი იყვნენ: ზ. ავალიშვილი (პროფესორი, ცნობილი მეცნიერი და დიპლომატი - ლ.უ.), ლ. კერესელიძე (გენერალი, პარტიული მორაბიბა "თეთრი გიორგი"-ს ერთ-ერთი ლიდერი), და. ვანაძე, შამილევანი, ს. კედი, შ. მაღალაკელიძე (გერმანიის გენერალი, ქართული ლეგიონის მეთაური - ლ.უ.), ირ. ბაგრატიონი და მ. წერეთელი; აქვე იყვნენ მოწვეული კავკასიელი მოღვაწეები, მათ შორის აზერბაიჯანელი რასულზადე და შამილი, დიდი შამილის შვილიშვილი, რომელიც ამ დროს ცხოვრობდა სტამბულში...

ამ დროს ბერლინიში თავმოყრილი იყო ერთი ვლადი ქართველი პოლიტიკური მოღვაწეობისა, მოწვეული გერმანიის მთავრობის მიერ სხვადასხვა ქვეყნებიდან. ესენი იყვნენ: ზ. ავალიშვილი (პროფესორი, ცნობილი მეცნიერი და დიპლომატი - ლ.უ.), ლ. კერესელიძე (გენერალი, პარტიული მორაბიბა "თეთრი გიორგი"-ს ერთ-ერთი ლიდერი), და. ვანაძე, შამილევანი, ს. კედი, შ. მაღალაკელიძე (გერმანიის გენერალი, ქართული ლეგიონის მეთაური - ლ.უ.), ირ. ბაგრატიონი და მ. წერეთელი; აქვე იყვნენ მოწვეული კავკასიელი მოღვაწეები, მათ შორის აზერბაიჯანელი რასულზადე და შამილი, დიდი შამილის შვილიშვილი, რომელიც ამ დროს ცხოვრობდა სტამბულში...

ამ დროს ბერლინიში თავმოყრილი იყო ერთი ვლადი ქართველი პოლიტიკური მოღვაწეობისა, მოწვეული გერმანიის მთავრობის მიერ სხვადასხვა ქვეყნებიდან. ესენი იყვნენ: ზ. ავალიშვილი (პროფესორი, ცნობილი მეცნიერი და დიპლომატი - ლ.უ.), ლ. კერესელიძე (გენერალი, პარტიული მორაბიბა "თეთრი გიორგი"-ს ერთ-ერთი ლიდერი), და. ვანაძე, შამილევანი, ს. კედი, შ. მაღალაკელიძე (გერმანიის გენერალი, ქართული ლეგიონის მეთაური - ლ.უ.), ირ. ბაგრატიონი და მ. წერეთელი; აქვე იყვნენ მოწვეული კავკასიელი მოღვაწეები, მათ შორის აზერბაიჯანელი რასულზადე და შამილი, დიდი შამილის შვილიშვილი, რომელიც ამ დროს ცხოვრობდა სტამბულში...

ამ დროს ბერლინიში თავმოყრილი იყო ერთი ვლადი ქართველი პოლიტიკური მოღვაწეობისა, მოწვეული გერმანიის მთავრობის მიერ სხვადასხვა ქვეყნებიდან. ესენი იყვნენ: ზ. ავალიშვილი (პროფესორი, ცნობილი მეცნიერი და დიპლომატი - ლ.უ.), ლ. კერესელიძე (გენერალი, პარტიული მორაბიბა "თეთრი გიორგი"-ს ერთ-ერთი ლიდერი), და. ვანაძე, შამილევანი, ს. კედი, შ. მაღალაკელიძე (გერმანიის გენერალი, ქართული ლეგიონის მეთაური - ლ.უ.), ირ. ბაგრატიონი და მ. წერეთელი; აქვე იყვნენ მოწვეული კავკასიელი მოღვაწეები, მათ შორის აზერბაიჯანელი რასულზადე და შამილი, დიდი შამილის შვილიშვილი, რომელიც ამ დროს ცხოვრობდა სტამბულში...

სამომცემლობამ "ნოვკი" დასასტამბლდ მოაძინა და წიგნების სერია - "ნატარა მკითხველის ბიბლიოთეკა".

წიგნები იმის გათვალისწინებით არის შედგენილი, რომ ბავშვებს, რომელთაც ახალი მეთვისებული აქვთ ანბანი, გაუადვილდეთ კითხვის სწავლა, შეუფარდეთ წიგნი და სიყრდინანვე უსიაროს კაცობრიულ ღირებულებებს.

ბიბლიოთეკა ოთხ სერიად არის დაყოფილი - "კვირები", "მეფეები", "რანდები", "ლეგენდები". მოგვიანებით დაემატება კიდევ ერთი სერია - "წიგნები".

შესაბამისად, თითოეული სერია მოიცავს იმ უფართოეს ლიტერატურას, რაც კაცობრიობას შეუქმნია სკანდინავიიდან ვიდრე ინდოეთამდე - საკმარის ეპოსს, სარანდო რომანს, ისტორიულ ქრონიკას, მითს, სავსს, ლეგენდას.

ძველი და შუასაუკუნეების ეს ბრწყინვალე ლიტერატურა კვირების, თავდადების, რანდების, სათნოების შესახებ, ძივანსა და ნატარა ქართველ მკითხველს განსაკუთრებული და ძარტვივი ენით.

ერთდროულად გამოვა ოთხივე სერიის პირველი წიგნები: "ალექსანდრე მაკედონელი" - ჰლეტარ-

TAVISUPALI SAKARTVELO (FREE GEORGIA)

N10 (1995)
in brief

What the Witnesses Confirm

Court Hearing of Igor Tolordava Case is coming to end The parties are preparing for debates.

On April 26, 1995 the Court started interrogation of the victims and witnesses in relation with the episode of attack on police. The prosecutor of the Republican Prosecutor's Office Kiazio Chanturia who was working as Zugdidi prosecutor from May 1991 to November 29, 1993, was called as a witness.

He stated: "I. Tolordava was establishing order in the region. There was a group of armed men who were robbing and raiding the population and there was another group which was establishing the order. Tolordava belonged to the latter."

On March when Zugdidi police department was attacked three policemen were killed. Then a charge was brought in connection with this fact, I was obliged to carry out investigation of this fact and interrogate him to find out whether he knew anything about this. I was also obliged to withdraw his weapon, but could not do it - they all went to Abkhazia to fight. What could I do? I could not take the arms from them - they were going to defend national interests... I could not accompany them in Abkhazia..."

Then before the Court appeared the witness Nona Nizharadze, the wife of Gela Nizharadze, the policemen who was killed during March 9 armed incident:

"My husband was on duty from March 8 to March 9. He was working in Zugdidi Department of Internal Affairs as a deputy head of "OBHS". At dawn, about 5 a.m. I have heard the sound of terrible continuous shooting. I could leave the house only at 7 a.m. since it was curfew in the town. When I reached the market I saw our car "Niva" - it was all shot down. I went to the police... opened the door of the ambulance and saw my husband... We took him home. I knew that expertise was necessary but nobody came to do it. I took the neighbors, made photos and hid them in various places: I was afraid that they would take them from me. I was told that the police personnel was warned about the attack. When I asked the policemen they denied it. They were afraid of somebody and did not tell the truth. The leaders were warned. It all happened because at the police were working the leaders who were forcibly appointed by someone. Our husbands were defending people. Most of all is guilty the head of the police who had let everybody go and himself went to defend his house and sacrificed the boys to death by leaving them in the department. He, who is presently happily walking in the streets should be trailed first of all."

I knew Tolordava as an honest man. He had never had anything in common with thieves and bandits. I knew him as a "Zviadist"..."

When the judge asked her whether anybody was arrested for the murder of her husband and whether she had any suspicions who had killed him the witness N. Nizharadze said: "He will not be arrested - he continues to walk armed. The attack was led by Jemal Kobalia and Gia Uchava (presently the both of them are working in the official structures of Shevardnadze. ed.). I am not going to strive for justice yet. The time will come when I won't be afraid and the normal life will be established. Then I will demand the investigation. Today anyone can be arrested and charged with anything in the world. I do not have any claims against Tolordava. It is better to charge with responsibility those who really deserve it."

The judge read the indictment saying that Tolordava was at the place where the incident happened at 8 a.m. This

caused the protest of the witness Nizharadze: "At 8 a.m. nothing was happening there, everything was over, he could have come there to extinguish a fire, since all victims were already killed and taken away"

The personnel of Zugdidi police were also interrogated as witnesses in relation with the incident of the attack on police.

Nodar Kankia (senior authorized agent of Criminal Investigation Department) stated: "I have not seen Tolordava during the attack. I was at a distance of 40-50 meters from the place of armed conflict. Jemal Kobalia shouted to us: "Do not be afraid, we are not going to kill you". I knew Jemal, we were working in police together."

When the prosecutor T. Laliashvili asked the witness what activities was Tolordava engaged in, the witness answered: "He was the defendant of the lawful Government - in Zugdidi he was defending the order"

At the Court Session of April 27, the Court began to interrogate the witnesses in relation with the fact of attacking Martvili police on September 5, 1992 during which were killed three policemen of Martvili police and two soldiers of the lawful Guards. Kutaisi police members T. Areshidze, E. Rekhviashvili and T. Ivanidze were interrogated. In accordance with their testimonies in the beginning of September under decision of Kutaisi police leaders 20-25 policemen were sent to Martvili to arrest Jejelava's group. The witness confirmed that Kuchukhidze was really saved by some Guardsman.

Court Session of April 28 was devoted to comparing and specifying of the testimonies of the witnesses and victims.

Then the Court announced the decision signed by the head of Zugdidi police Phridon Adamia which read that I. Tolordava was sentenced to 30 day imprisonment for violation of curfew and was placed into Zugdidi Isolator. He was presented the arrest warrant only on December 20. At the same time the arrest warrant is not signed by him.

The Court also read statement of the defendant concerning the state of his health: in March, 1995, I. Tolordava declared a hunger-strike demanding to finish the investigation of his case. As a result the state of his health was dramatically aggravated - he could not eat because of unbearable abdominal pain. After 16 days of hunger-strike the defendant was given his indictment. The counselor V. Tsiklauri requested the Court Board to pay attention to the fact that in the course of final interrogation, irrespective of the fact that in this testimony Tolordava denied his previous testimonies he was not asked the mandatory question why he had refused to confirm his previous testimonies.

At the end of the Session the judge made a proposal: due to the fact that the counselor was not present at Tolordava's interrogations carried out on December 9, 10 and 11, these testimonies did not have the force of proof. The Court read the statement of Tsalenjikha police saying: "Tsalandjikha police does not have any compromising materials against Tolordava"

Nino Gachechiladze

"I Happened to Be the Smartest Man in Zugdidi Police", stated Gocha Otkhozoria.

On May 4, 1995, at the Court Session devoted to the Case of Valter Shurgua and Gocha Otkhozoria a motion was put about interrogating of presently arrested Vakhtang (Loti) Kobalia and Soso Zhgenti. According to judge Tkeshelashvili due to the fact that the

case of these people was in the process of investigation their interrogation at the open trial would be the violation of the Law. Therefore he made a decision that the above witnesses should be interrogated in the Investigation Isolator in the presence of all parties. The argument provided by the judge is undoubtedly in concord with Law: Court interrogation of the arrested person whose case is in the process of investigation is forbidden by the Law indeed. However in this case surprising is such an obedience of Tkeshelashvili to the norms of the Law: in 1993 during the Court Hearing of the so-called "Kvareli Case" where he was a Chairman was publicly interrogated Viktor Domukhovski whose case by that time was also in the process of investigation. We wonder what has caused such metamorphose of the judge?

The Court Session of May 5 the judge announced that Vakhtang Kobalia refused to give testimony and sent to the Court the written statement saying that he did not recognize the authority of this Court and offers to use his testimonies in the course of considering the case.

As for the testimony given by Soso Zhgenti, the judge said that it would be read in the nearest future.

The Court Session of May 5 was completely devoted to finding out whether the defendant Gocha Otkhozoria did have the document allowing him to have a weapon on him which was given by the end of November 1993 by the deputy Minister of Internal Affairs Gia Gulua as well as whether he had a written permission to freely move during the curfew given by Zugdidi Commandant Phridon Adamia. In other words the Court tried to find out whether the defendant was reconciled with the factual authorities and whether there was any ground for his detention.

Phridon (Kukuri) Adamia who was interrogated as a witness in accordance with the motion of the prosecutor (it is noteworthy that earlier the Court did not satisfy the similar motion of the counselor M. Navrozashvili concerning the interrogation of Ph. Adamia) denied the fact of giving such permission as well as the fact of having any contacts at all with Otkhozoria within the above period. He stated that he did not remember when he had given such permission or whether he did it or not; he did not remember whether he met Otkhozoria within this period; he did not know anything about the meeting of Otkhozoria and G. Gulua; he did not remember when was given the arrest warrant against Otkhozoria etc.

The culmination of Ph. Adamia's testimony was the charge built in the best propagandistic style of "Matsne" TV information program describing how the supporters of the President interfered with heroic struggle of Adamia in Abkhazia, how they did not help him during the attack of Sukhumi, how they blocked the Kodori road, due to which fact thousands of people were induced to move to Kutaisi via Svaneti road, and as Adamia claims, how none of them were allowed to enter Zugdidi. And generally, by that time in Zugdidi there were not any refugees except those from Gali. At least that is what Adamia claims.

The relative of Otkhozoria, the staff member of Zugdidi Department of Internal Affairs Demna Sordia was interrogated as a witness. He confirmed the fact of contacts between G. Gulua and the defendant.

"When the war in Abkhazia broke out two of my staff members decided to go there as volunteers. They were in the group of Gocha Otkhozoria and from them I had information about him. They used to say: 'He is very dear to us, a real fighter and that is why we have joined him. If not for him, we would not have gone'. Several men from his group were killed. After the fall of Abkhazia I met with Gocha, had a talk with him and learned that his group was going to Abkhazia again. On November 7, 1993 when the governmental troops entered Zugdidi I was approached by General Gia Gulua. He said to me: 'I have heard you have a relative...' I immediately guessed that he meant Gocha. He confirmed my guess and asked me to arrange his meeting with Gocha. I promised him to bring Gocha personally or with the help of my staff member. I

met Otkhozoria, told him about Gulua's message and gave him Gulua's telephone number. Later they met with each other. I was not present at this meeting, but I know that it took place in the village of Narazeni and it was attended by other people too.

Then I met Otkhozoria who had shown me the document written on a striped paper and signed by G. Gulua which allowed him to have a gun. He told me that he wanted to have permission of free movement during the curfew. I promised him that I would tell about it to the Commandant. I went to Adamia and told him about Gocha's request. He told me to bring him with me and he would give him the permission. He said that he could not give such permission without seeing the man. Several days later, I do not remember the date - it should be the end of November or beginning of December, - I took Gocha to Adamia. I introduced them to each other and left them alone. A little later Gocha came to my room and told me that he had got the permission which he was holding in his hand. It is true, I have not read it, but he did have permission in his hand."

Then the witness told the Court that by the end of December he took Otkhozoria to the Police office because Adamia asked him about it. All of a sudden he had learned that they were going to arrest Gocha. D. Sordia asked what was the reason of the arrest. Adamia answered that he had his arrest warrant. "It looked as if I helped them to arrest Gocha. He even told me that I had deceived him into trap."

Prosecutor and Adamia were very excited by this testimony. Adamia used his usual trick and said that as he had claimed Otkhozoria was brought by some of his relatives, though he did not remember who it was, when it was, and whether the man brought to him was Otkhozoria etc.

The Prosecutor Khabashvili doubted the authority of Gulua to give the permission for having arms: "For so many years you are working in the Department of Internal Affairs and how do you think could the head of this department be authorized with the right to give such permissions" in a didactic tone asked he Sordia. "I could not imagine that deputy Minister of Internal Affairs was not authorized with this right" was the answer.

Then the Court called the staff member of Zugdidi Internal Affairs Department, inspector of Criminal Investigation department Temur U. Grigolia who has written the Protocol about withdrawal of the arms from Otkhozoria. His testimony caused such confuse and excitement of the Prosecutor, that he directly addressed Otkhozoria: "If we could hear your testimony we would have had a certain impression about this". "I will give my testimony later, eventually little by little everything will be found out", answered the defendant. The counselors could not help smiling.

What couldn't excited the Prosecutor in the testimony of the witness Grigolia? According to the testimony of the witness who had written the Protocol about withdrawing of the weapon from Otkhozoria, he had been called to the study of the head of Internal Affairs Department Chikobava where there were only Otkhozoria and Chikobava. That latter had a weapon in his hand and ordered Grigolia to write the Protocol on withdrawal. The Protocol contains information about the personality of the owner, name and the number of the weapon, amount of bullets. When the counselor asked what Otkhozoria was doing and whether he had been handcuffed, or resisted the withdrawal, the witness calmly answered: "He was not handcuffed. He and Chikobava were just sitting and speaking". To this details so unpleasant for the prosecutor was added the fact that the above Protocol is signed only by Chikobava and Grigolia. The document lacks the signatures of the co-witnesses and which is most important the signature of Otkhozoria himself. At the same time the Case materials contain only the copy of this document its original being kept in the personal case of the defendant in Zugdidi.

For some reasons unknown the Prosecutor got terribly angry with the counselor Navrozashvili's questions which were aimed at finding out whether it was

possible to see a man entering the building from the room of Zugdidi Internal Affairs Department where are sitting the officers on duty. "This has nothing to do with this case" claimed the Prosecutor Khabashvili and the judge seemed to think similarly. "How can it have nothing to do with the case when it comes to this building of Police department enters the armed man and nobody tries to stop him?" was surprised the counselor Navrozashvili.

The Prosecutor was obviously trying to hinder the counselor to elucidate the question concerning direct contacts of the defendant Otkhozoria with all level officers of Internal Affairs Department within the period of November-December, 1993. Ph. Adamia also emphasized in his testimony that Otkhozoria was in the forest and he did not have any contacts with him. Indeed if he had been reconciled with the factual authorities, then on what grounds has he been arrested?

he Session was finished with the brief statement of the defendant Otkhozoria and his rhetoric question: "I happened to be the smartest man in Zugdidi Police. After all this can I state that this weapon was stealthily put to me?". The judge immediately hid himself behind the Criminal Code: "I do not have the right to answer such questions".

New Political Trail Vanishvili Case will Be Heard by Court Marital

In the nearest days begins one more political trail - the hearing of case of Ramaz Vanishvili, the Gori Battalion leader of the Lawful Guards. His case will be heard by Court Marital.

Ramaz Vanishvili was born on January 24, 1964 in Gori town. He is an engineer, is married, has two little children. Before his arrest he was reckoned as an officer in the Armed Forces of the Republic of Georgia - he was a major of the Guards. He was the deputy of Gori Region Sakrebulo and a Chairman of the Ecological Commission.

Since November 1993, he is under arrest. In June, 1994 he got ill with severe form of infectious hepatitis. Irrespective of his multiple demands and interference of the International Red Cross, he was not hospitalized. Neither was he provided with any medical aid. During the whole period of his disease he was kept in the cell designed for 10 prisoners where often there were more than 10 people.

Ramaz Vanishvili is charged with high treason, illegal carrying and keeping of arms, unwarranted leaving of a military detachment, desertion, embezzlement and loss of military property. According to the information from his relatives by the present moment he was relieved of accusation in high treason and now he is treated only for military crime.

In his Statement of August 19, 1994 sent from the prison Ramaz Vanishvili writes:

"In the evening of November 19, 1993 my friend, my brother and I were in the yard of my house where we were attacked by armed people in civilian clothes. As we learned later they were the members of "Mkhedriani". Without any warning they opened fire from machine guns and killed my brother and my friend. I was wounded in hand and lost a lot of blood. I was captured and taken to the hospital. Immediately after receiving the first aid while still in semiconscious state I was interrogated by the representatives of KGB. On the next day in the morning was transferred to the cell of Gori police department where I was again interrogated. Since November 25, 1993 am being kept in #1 Tbilisi Isolator. I do not recognize myself guilty in charges accusations. I was fighting in the Armed Forces of the exiled lawful authorities, took part in military operations directed to defending Georgia from the external aggression. My arrest, murder of my brother and friend executed by the factual illegal authorities is a political squaring accounts with us - my brother and my friend were the members of the battalion headed by me."

მთავარი რედაქტორი თამარ ებრალიძე

EDITOR IN CHIEF

TAMAR EBRALIDZE

მისამართი: 380008, თბილისი 8, საბუნებისმეტყველო ყუთი №227

Address for correspondence: Box #227, 380008, Tbilisi 8, Georgia